

Hans Buob

**DARY DUCHA
SVATÉHO**

© Veritas-Verlag, Linz 1988. 3. vydání

© Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 1996

ISBN 80-7192-075-4

*Následující text je zpracováním přednášky,
kterou P. Hans Buob přednesl 2. října 1983
ve slavnostní síni Křížových sester v Linci.
Přednášející dal souhlas k rozšiřování textu
s přáním a prosbou o bohaté plody.*

PŘEDMLUVA

V dnešním životě církve můžeme udělat dvojí zkušenost. Na jedné straně vládne bezradnost, rezignace a ztráta víry hraničící s vystoupením z církve, na druhé straně zakoušíme dalekosáhlou obnovu víry a rostoucí náboženský optimismus.

Nejrůznějšími cestami lidé opět docházejí k setkám s Kristem, které je pak uvádí do živé víry a skutečné radosti z ní.

Papež Pavel VI. už v roce 1975 v apoštolské exhortaci *Evangelii nuntiandi* (Hlásání evangelia, vydal Zvon, Praha 1990, pozn. red.) říká: „Právě nyní prožíváme údobí, kdy Duch svatý v církvi obzvláště působí. Všude se ho snaží lépe poznat tak, jak nám ho zjevuje Písmo. Lidé se s potěšením poddávají jeho hnutí. Shromažďují se kolem něho, aby je řídil“ (či. 75).

Prostřednictvím hlubší zkušenosti s Duchem svatým získáváme mimo jiné i nový pohled na jeho dary a nově je zakoušíme. Otcové 2. vatikánského koncilu to formulovali ve Věřoučné konstituci o církvi *Lumen gentium* (Dokumenty 2. vatikánského koncilu vydal Zvon, Praha 1995, pozn. red.) takto: „Tato charismata se mají přijímat vděčně a radostně - ať už jsou oslnivá či jen prostá a běžná - neboť jsou potřebám církve zvláště přiměřená a užitečná“ (LG 12).

Mnozí křesťané si vždy znovu uvědomují tyto dary milosti. Přijímají je k Boží oslavě a, jak praví koncil, „pro obnovu a další rozvoj církve“ (LG 12).

Užívání těchto darů vyžaduje správné duchovní vedení. P. Hans Buob pronesl v říjnu 1983 před více než stovkou vedoucích modlitebních skupin linecké diecéze velice užitečná slova na téma: „*Dary Duchu svatého.*“ Při četbě této knihy okamžitě pocítíte, že psané slovo je poznamenáno mluveným přednesem. Mimoto jsou různé výpovědi méně hlubokými teologickými vyjádřeními, o to více však vyjádřeními praktické zkušenosti. K doplnění a teologickému prohlubování mohou pomoci především knihy prof. Heri-berta Míihlena, k našemu tématu konkrétně kniha *Geistes-gaben heute* (Dary Duchu dnes).

Kéž kniha Dary Duchu svatého pomůže mnohým křesťanům, aby si uvědomili novým způsobem své dary, které obdrželi již ve křtu a biřmování. Kéž je tato pomoc povzbudí, aby přijímali nové dary vděčně a s radostí, a mohli tak ještě víc než dosud spolupůsobit na budování Božího království v církvi.

Linec, 11. února 1984

Za „Obnovu společenství diecéze Linec“

P. Karl Ecker, ing. Horst Obereder

I. DARY DUCHA SVATÉHO

Je důležité rozpoznat, že rozhodující je ovoce Ducha. Toto ovoce dozrává na jednotlivých stupních duchovního života. Ovocem Ducha je pokoj a radost. Je trvalé, stále sílí a mohutní. Ovoce Ducha je poznávacím znamením skutečné svatosti; dary Ducha naopak žádným znamením svatosti nejsou. Toto je zásadní výpověď. Bůh může udělit dary Ducha i hříšníkovi, I skrze hříšníka může Bůh konat veliká znamení.

Dary Ducha v žádném případě nejsou poznávacími znameními stupně svatosti určitého člověka.

Boží velikost se projevuje právě v tom, že **Bůh může použít i hříšníka, aby zajistil spásu druhým.** Jestliže je člověk hříšným, Bůh mu neodnímá okamžitě své dary - kvůli spáse druhých, kvůli církvi. Má-li člověk nějaký zvláštní dar, jímž skutečně působí Bůh, bere obvykle jeho okolí i každé jeho slovo tak, jako by to bylo samo evangelium; to však už není správné!

Nemohu vycházet z předpokladu, že je správné i všechno ostatní, co charismatem obdařený člověk říká a čím žije, pouze proto, že Bůh skrze něho působí objektivně uzdravující a dobré věci.

Víme dokonce z evangelia a z vlastní zkušenosti, že **i satan může konat zázraky.** Z hlediska našeho rozlišování duchů nám musí být jasné, že satanovi je lhostejné, je-li někdo nemocen či zdrav.

Pokud satan získá falešným zázrakem vládu nad člověkem, je to pro něho stokrát cennější než zdraví.

Dokonce je možné, jak říká Písmo, že **satan může konat Boží znamení ve skvoucím rouchu anděla.** Podle znamení tedy nelze poznat světce či toho, podle něhož se člověk může stoprocentně řídit, a přesto je krásné, že Bůh může dále konat své dílo i skrze nedokonalé lidi.

Ovoce Ducha je poznávacím znamením skutečné svatosti!

Ovoce je nejvíce rozhodující skutečností na naší cestě k Bohu, a tím i nejvíce rozhodující skutečností v každé podobě obnovy. Myslím, že mnozí lidé nejdou po této duchovní cestě, o kterou v obnově podstatně jde. Obnova se přece uskutečňuje skrze obrácení a příklon k Bohu, nikoli sloze kratičkou otočku, letmý pohled jiným směrem, nýbrž ve vykročení na cestu jiným směrem. Tady však již jde o celoživotní proces. Myslím, že **mnozí vlastně neputují; protože sotvaže se otočili a zahlédli Pána, už začínají jako křečci schraňovat mamon: chtějí vlastnit nějaké dary Ducha, aby předstírali, aby si užili a vychutnali své vlastní já...**

Tato nebezpečí jsou skutečně tu; proto bychom měli brát vážně rovněž zkušenost církve, že **člověk ještě předtím, než vstoupí do těsného intenzivního společenství s Kristem, musí nejprve prožít noviciát.**

Jen uvažte, zda takový noviciát ve své modlitební skupině požadujete, anebo zda si tam může kdokoli vpochodovat tak, jak právě přichází, bez jakéhokoli vědomého rozhodnutí, bez dodržení určitých podmínek.

Pokud spolu skutečně žijeme následování Krista, jak to odpovídá jednotlivým stupňům duchovního života (každý člověk jednotlivě ve svém všedním životě a potom právě společně v modlícím se společenství), **pak k nám lidé nebudou moci jednoduše přiběhnout jako na nějakou veřejnou oslavu. Mohou jen nakukovat klíčovou dírkou a následně se zděsit: „Co je to za blázny; vždyť jsou docela jiní, když je člověk takto zažije.“**

Nejprve se budou posmívat; přesně tak, jak o tom čteme již v Skutcích apoštolů. Časem však u nich vzroste zvědavost, neboť ti podivíni nejsou znovu tak úplně špatní, pokud skutečně následují Krista. Jsou tak ochotní a dovedou se zasmát i tehdy, když si právě natloukli nos. A lidé okolo se nezřídka začnou zajímat a pak už mohou být zasaženi Božím slovem, a tehdy se mohou začít připravovat na vstup do společenství.

Zde také máme důvod, proč se některá farní, řeholní, nebo modlitební společenství rozpadávají nebo duchovně rozměňují a končí svůj růst v sebeuspokojení: **přístup je totiž umožněn bez rozlišení každému.** Takto však nelze budovat Kristovo tělo, mnohem spíše se je podaří touto cestou zničit.

Snažím se pouze ukázat, jak je důležité, abychom se nejprve odhodlali nastoupit cestu očišťování a třibení.

Člověk, který našel Krista, by se neměl dopouštět chyby, kterou dosvědčuje apoštol Pavel: padl k zemi pod Boží mocí, vstal, dal se pokřtít, a pak okamžitě běžel do synagogy s pevným předsevzetím obrátit všechny Židy ke Kristu. Ale pokusil se o to jen jednou jedinkrát - a pohořel. Zjistil totiž, že takto to nepůjde! Okamžitě na to odešel do **pouště** - na celá dlouhá léta. Teprve tam prožil druhé obrácení.

Později po návratu z pouště (a toto lze prohlásit o všech velkých postavách bible, které Bůh vyvedl na poušť), Pavel *věděl, co má dělat*, a tehdy mohl nasadit svůj život až do krajnosti.

Mnozí z nás se do této pouště, kterou můžeme označit slovem noviciát, vůbec neodváží.

Sotvaže zakusíme Boží dotek, chceme okamžitě rozpínat perutě a měnit svět. Nejprve však musíme změnit sami sebe. Vždyť stojíme teprve na samém počátku. Ano, Bůh mne objal. Právě jsem se potočil a poprvé ho zahlédl. To samo již je skvělé, ale nejprve musím srovnat krok, abych mohl zjistit rychlost, jakou mi Kristus při mé cestě následování určil. Teprve potom budu smět pozvat a přibrat na tuto cestu i druhé, v žádném případě však ne dříve.

Honba za dary Ducha se mule stát velkým nebezpečím.

A sice tehdy, chci-li, schován za dary, předstírat a tvrdit: „To zvládám, u mě všechno klapě výborně." V takovém případě už vůbec nelze mluvit o svatosti, nýbrž jde tu o divadlo, o předvádění se atd. Toto mám na mysli, hovořím-li o nebezpečí. **Druhý extrém se projevuje tehdy, když člověk raději ani vůbec nevztáhne ruku, aby přijal od Boha pro své bližní dary, neboť je to ponižující.**

To, co jsem právě řekl, by mělo být chápáno v kladném smyslu, abychom mohli získat základ k přijímání větších a větších věcí od Boha pro službu svým bratřím a sestrám.

Dary Ducha svatého neslouží pouze mému osobnímu posvěcení, ale jsou dány především ke službě při budování společenství! Proto je důležité, abychom i my byli ochotni přijmout tyto dary pro druhé!

II. DARY DUCHA V MODLITEBNÍCH SPOLEČENSTVÍCH

Na tomto místě bych rád pohovořil obecně o darech Ducha, a sice s ohledem na modlitební společenství.

Ve smyslu nedostatečnosti máme zkušenost s velkým modlitebných skupin, v nichž nejsou dary Ducha svatého brány příliš vážně. Zažíváme společenství, která o dary neusilují vůbec, kde si lidé netroufají darů užívat.

To může být důvodem, proč se později dostavuje skutečná únava, protože člověk nedovoluje Bohu, aby poskytoval podněty.

Všechno si uděláme sami.

Mnoho modlitebních skupin se **nejprve musí vyvíjet směrem ke stavu, v němž budou schopny vůbec tyto dary Ducha zjistit.**

První kroky povedou ve směru našeho společného duchovního života!

Stále ještě existuje poměrně velký počet modlitebních skupin, které o zmíněný stav usilují, a přesto se u nich dary Ducha neobjevují. Mnoho dalších společenství naopak zjistilo a zakusilo v oblasti duchovních darů nový rozmach poté, kdy se zcela prostým způsobem otevřela Pánu.

Rád bych nyní hovořil o zmíněných předpokladech modlitební skupiny, aby v ní Bůh mohl skutečně udílet své dary a abychom je pak byli schopni přijmout. První slovo do této situace vyslovuje svatý Pavel v listu Korint'ánům (1 Koř 14,1).

1. DRŽME SE LÁSKY!

„Držte se lásky a usilujte o duchovní dary, nejvíce o dar prorocké řeči.“ Pavel tedy říká nejen: „Být připraven, pokud Bůh bude chtít.“ Přípravenost je jistě též důležitá, avšak Pavel říká: „Držte se...!“ Není to míněno nikterak sobecky, nýbrž vzhledem ke Kristovu tělu. Ještě jednou opakuji: **předpokladem je duchovní život! Bůh potom propůjčí modlitebním skupinám solidní základ.** Ale my máme usilovat! To, co říká Pavel v 1 Koř 14,1, je počátkem otevírání se darům Ducha. **Usiluje-li modlitební skupina ve vzájemné jednotě o duchovní dary, Pán je jistě udělí.** Naslouchejme proto každíčkému slovu!

Pokud modlitební skupina usiluje v jednotě o dary Ducha, Pán je rád udělí!

Jakmile se však objeví lidé, kteří právě o tomto obdarování nechtějí nic slyšet nebo je považují za směšnou záležitost, nelze už mluvit o jednotě. Každý se pak bude potýkat s vlastními obtížemi, bude-li si myslet, že ho Bůh chce donutit říci nějaké to slovo. Člověk pak neřekne nic - ze strachu. co si druzí pomyslí. Jeden si pak nebude před druhým jist. Toto je většinou případ modlitebních skupin, které jsou jako průchozí pokoj, každého dne sem přilétne

pár nových vrabečků, aby hned zase odletěli - jenom si obhlédnou, co se to tu všechno děje. ovšem bez zájmu a ochoty otevřít se Bohu.

Později se ještě zmíním o tom, co je **předpokladem přijetí duchovních darů, který ovšem tito přelétavci nesplňují a ani nemohou splňovat**. Nechci zde odsuzovat, pouze konstatuji. Ze zmíněného důvodu jsou pak i ti, kdo jsou již delší dobu spolu, v trvalé nejistotě. Nejsou si jisti mezi sebou ve vzájemných vztazích a nepřijímají tudíž ani dary Ducha, pokud se v počátku ohlašují, protože tito lidé sami pro sebe nemají jasno ohledně pravosti darů. **Pocit'uje skryté přání přezkoumat je, avšak neodvažují se zvednout hlas, protože nevědí, zda bude nově příchozí na jejich slova správně reagovat. A dary, které Bůh chce darovat právě pro vedení skupiny, zůstávají ležet ladem.** A současně zde může být i důvod odumírání, kostnatění - Bohu zde není dovoleno udílet podněty.

Pavel nechápal dary Ducha jako pouhou pomoc ve službě mimo společenství ve smyslu apoštolské činnosti, **dary mu byly pomocí i pro společnou bohoslužbu**. Sám to popisuje v I Koř 14.

Bude tedy důležité, aby skupina byla motivována a v jednotě ochotna přijmout dary Ducha – ve smyslu *usilování*.

Skupina má v modlitbě znovu a znovu Boha ujišťovat, že je ochotna přijmout jeho obdarování.

Každý jednotlivec by však měl být připraven k vyslovení toho, co mu leží na srdci. Ostatní by měli dané slovo přezkoumat. Každý by měl toto přezkoumání uvítat. Musíme však být při tom navzájem upřímní, i když už nejméně popadesáté musíme zjistit: „Tohle je z vlastní hlavy a netýká se to nikoho dalšího ze skupiny.“ A přesto - vždycky znovu - pokud si myslím, že mi opravdu něco leží na srdci, smím to zkusit znovu. Nic nepokazím, vydám-li ostatním jednu svou myšlenku. Nikoho to nebolí a ničí víra se nepodkope. Skutečný problém však nastane tehdy, nepřevládá-li v mnoha skupinách jednotný názor na dary Ducha.

I když mnoho lidí touží po obdarování Duchem svatým, jiní lidé z téže skupiny si ohledně darů obecně nejsou jisti. Ale předpokladem je úplná vydanost Bohu. **Mohou přijmout dary Ducha pouze pod jedinou podmínkou: budou-li zcela vydání Kristu.**

Nezbytným předpokladem je neustálé naplňování naprosté vydanosti tak, aby mohl jednat nikoli už člověk, ale jeho prostřednictvím sám Pán, jinak bude člověk skutečné dary Ducha zneužívat. V dějinách církve pro to ostatně najdeme celou řadu důkazů. Bůh mi neodejme své dary okamžitě poté, co je zneužijí k sobeckým účelům. Pak se však v modlitební skupině u některých lidí projeví váhání a pochybnosti. Stačí několik málo jednotlivců, aby se tyto pochybnosti nasčítaly a ztížily ostatním ve skupině možnost projevu darů.

Právě o tomto problému by měli vedoucí modlitebních skupin se svými lidmi mluvit. Teprve tehdy důkladně pocítí obtížnost stavu, kdy do modlitebního shromáždění neustále přicházejí a znovu odcházejí další lidé. Vedoucí nebude s to pokaždé nanovo skupinu motivovat. A nově příchozí pro to budou mít stěží pochopení.

Musíme vzít vážně v úvahu stavbu těla církve. Každé tělo **se skládá z buněk**. Také společenství Ježíšových učedníků se přece skládalo z těchto základních stavebních částic. **Z mnoha učedníků si Pán vyvolil svých dvanáct; z nich dále ještě tři a opět ze tří jednoho. To vše byly buňky.** Životní společenství bude životaschopné jen tehdy, bude-li se skládat z podobných živých buněk. Pokud budeme žárlit na toho, kdo v buňce právě o kousek povyroste, máme toho v sobě ještě spoustu neuzdraveného a nejsme ještě zcela vydáni Pánu Ježíši. Proto máme v těle tolik polomrtvých buněk - navíc opravdu klamných - které si sice myslí, že patří Kristu, avšak nesou v sobě spoustu sobectví a vše kladou pouze do vztahu pro sebe či proti sobě, ale vůbec už ne pro Pána.

To všechno jsou věci, které nám ztěžují růst. I tehdy bychom však měli sebrat odvalu a začít znovu. Přirozeně musíme přezkoumat sami sebe, co je a co není možné. Osobně jsem něco podobného prožil. A vyskytly se těžkosti. Naše velké společenství existovalo už celá dlouhá léta, avšak šlo k úplnému rozpadu - z nejrůznějších příčin. Lidé skupinou procházeli a odcházeli jako stanicí metra. Několik málo členů skupiny žilo životem skutečně odevzdaným Kristu. Jim jsem řekl: „Seberte odvalu a začněte něco nového. Přenechte velkou modlitební skupinu jiným a začněte úplně nanovo s malou buňkou - ve dvou nebo ve třech, ale zcela vydáni Pánu.“ A oni začali znovu. V mžiku se buňka rozrostla opět na čtyřicet lidí, jenže nyní jsou tam ti, kdo doopravdy touží jít dále společně.

Nový začátek často bývá jedinou možností, neboť ti, kdo pocítí touhu žít v naprosté vydanosti Kristu, touží také po zakoušení nového způsobu modlitby. Už dále prostě nesnesou jen celý večer prohlaholit bujařím „aleluja!“. Zatouží po společném mlčení. Jednotlivé stupně duchovního života se hmatatelně projeví i v celé modlitební skupině. Člověk zatouží po chvíli spočinutí v modlitbě, bude si přát mlčení. Druhý - nově příchozí - bude prožívat nadšení a bude mu chtít dát také odpovídajícím způsobem průchod. A snad si dokonce pomyslí o mlčícím: „Co se to s ním děje, nechybí mu snad něco?“

V dobré modlitební skupině je nezbytné **znát jednotlivé duchovní stupně modlitby**, být si sebou navzájem jisti a přijímat jeden druhého tak, aby mohl ten, kdo se právě dnes modlí mlčky, svým mlčením hluboce přispět. Možná to opravdu bude jen jeden jediný člověk, zatímco ostatní celý večer radostně „projuchají“. Budeme vnitřně vedeni k **mlčenlivému naslouchání**. Stále častěji se budou objevovat tiché pomlky – podle organického růstu duchovního života.

Sotvaže však přibude pár nováčků, býváme v pokušení myslet si, že se jim za každou cenu musíme přizpůsobit, jinak nám zase utečou. Pak se proti vedení

Ducha svatého cítíme být zavázáni k hlasitému „juchání“. Ale to snad pak už ani nemůže působit pravdivě. Také zde tušíte vaši potíže? Proč tedy těmto duchovně opodstatněným procesům neposkytneme potřebný prostor?

Vždyť nejde pouze o to *cítit se lépe*, naopak jde o to *cítit se zodpovědně*; tak, aby ti, kdo v srdci chovají opravdovou touhu po životě úplné vydanosti Pánu, vytvořili skupinku sami pro sebe. Mohou to být zpočátku snad jen dva lidé, kteří jsou si sebou navzájem jisti, touží žít svůj život v naprosté vydanosti Kristu a kteří jsou odhodláni přijímat z Boží ruky i veškerá každodenní tříbení a pročišťování - až k pomluvám a nepochopení. Může se stát, že právě tito lidé vytvoří mezi sebou skupinku - ne izolovanou ostatních, ale naopak, zodpovědnou za druhé. Toto je znamení pravosti. Může tak vzniknout skupina pěstující společný vnitřní duchovní život a pociťující závazek vést druhé. Tak se stane zároveň noviciátem vznikajícího nového společenství. Lidé, kteří budou do tohoto noviciátu uvedeni, mohou časem vyrůst v závaznější životní společenství - ve společenství bez zvláštních pravidel, v němž však platí závaznější normy, neboť jeho členové jsou si sebou navzájem jisti. Podobná skupina se však může stát **vedoucím týmem většího modlitebního společenství**. Mohou to být dvě, tři, pět či deset osob, podle okolností. Tato malá skupinka pak prakticky představuje vedoucí tým celého širšího modlitebního shromáždění, aniž by se tato skutečnost jakkoli zdůrazňovala. Skupina tvoří vedoucí tým prostým vykonáváním služby vedení. Je to společenství, které se modlí v přípravné fázi a **vzájemně si pomáhá v zácviku užívání duchovních darů**. Pochopte to, prosím, správně: *zácvik = dovolení přijít*. V této skupině šije člověk prostě jist, že smí nahlas vyslovit své podněty. Vše je pak podrobeno zkoumání druhých. Oni pak řeknou, zda je slovo zasáhlo nebo ne. Oni řeknou, zda se Bůh dotkl jejich srdce, zda je řečené slovo od něho nebo ne. A vše, co ve vedoucím týmu - intenzivní skupince prožijeme, lze po přezkoumání přenést i do velkého společenství.

Myslí-li si někdo, kdo opakovaně zakouší určitý vjem, že by měl něco říci, může to učinit v užším jádru společenství. A může to udělat i tehdy, neví-li, zda je dané slovo od Boha, nebo pouze z něj samého. Člověk může promluvit vždy znovu - jednou mu snad ostatní řeknou: „Toto se mě dotklo.“

Když někdo při vedení bohoslužby opakovaně přináší podněty a skupina zakouší výlučně kladné zkušenosti, bude si zmíněný člověk stále více jist, že tu nejde o jeho vlastní myšlenky, nýbrž o skutečný Boží dotek. Teprve potom se může odvážit pronést dané slovo i ve velké skupině, aniž by musel propadat strachu, že něco pokazí. Neboť tehdy je slovo dáno Bohem pro někoho, kdo jím skutečně bude zasažen. A bylo-li předem zkoumáno, nebude nám chybět ani odvaha je vyslovit. *Tak může růst v základní skupině duchovní život*. Jsme si navzájem jisti jeden druhým. Dovolíme si společně mlčet; hlubší přínos vyrůstá z mlčenlivé modlitby. Dovolíme jednotlivcům modlit se nahlas, jiným opět setrávat v mlčenlivém naslouchání. Navzájem o sobě víme, že smíme být takoví, jací jsme. Zde vzniká prostor pro přijetí darů Ducha; podle mého tým vyrůstá zdravá buň-

ka, která ostatní nesmírně obohatí.

Jsou – li všichni promíchaní, rozumějme zdravé i nemocné buňky, nebo – podle sv. Pavla – silní i slabí, výsledkem bude nutně nemocný organismus. Pokud přijímají zdravé buňky svou výživu ze zdravého buněčného jádra (základního společenství), mohou následně posilovat nemocné buňky širšího společenství, dokud se úplně neuzdraví. Bylo by žádoucí, aby uvnitř farností vznikal větší počet základních skupinek dílčích domácích společenství, která budou později postupně více prostupovat celou farnost.

Jsem přesvědčen, že celá věc postoupí kupředu pouze tehdy, **vybudujeme-li zdravé buňky i uvnitř narůstajících společenství**. A musíme to konat vždy v té nejhlubší pokoře. Nikdy si nesmíme myslet, že jsme v čemkoli lepší nebo že jsme něco pochopili lépe, než ti druzí. Pokud je náš duchovní život pravdivý a pokud je pravdivá naše vydanost Pánu Ježíši, budeme stále lépe poznávat vlastní bídu a hřích před Bohem – hlouběji než začátečník, který se cítí být bez hříchu. Pak by člověk chodil nejraději denně ke zpovědi, ačkoli se nijak zvlášť neprohřešil, pak je přiváděn k pravé pokoře. Obvykle to nepůsobí člověku žádný zvláštní problém, jde-li o skutečný duchovní život. Bůh nás přece uvádí do stále hlubšího poznání nás samých právě tím, jak se nám sám dává poznat. Poznáváme-li ho, rozeznáváme v jeho obrazu sami sebe.

V základním společenství, avšak i v širší modlitební skupině, v níž jsou lidé již delší čas pospolu a dobře se navzájem znají, ve skupině nezasazené přílišnou fluktuací, by měl vedoucí upozornit společenství na to, o čem jsme právě hovořili - především na připuštění daru Ducha.

Celé společenství se též může o dary Ducha pravidelně modlit. Skupina se pak promění v jednotu touhy po darech. Díky modlitbě padnou mnohé předsudky - ať již byly způsobeny strachem nebo nedůvěrou. Je zapotřebí říci zcela otevřeně, že tato modlitební skupina má být právě charismatická. V ní mají zakoušené dary Ducha sloužit k budování Kristova těla a tím se pak i celá církev stává charismatickou. Vyslovuji-li toto slovo na tomto místě, platí pro celou církev. Přečtěme si v této souvislosti dokumenty 2. vatikánského koncilu!

Mnohé věci mohou vzniknout právě proto, že se v modlitební skupině začne otevřeně hovořit o darech Ducha. A bude velice užitečné, dohodnou-li se na tom na tom členové společenství a budou-li si vzájemně dary Ducha přát. Pokud je si každý účastník společenství vědom, že si všichni ve skupině dary skutečně přejí, mohou se pak za ně ve svobodě modlit a své prosby svobodně vyslovit. Pokud si však lidé nejsou vzájemně sebou jisti, nikdo nebude schopen vyslovit konečně také jednou svůj podnět a podvolit jej přezkoumání ostatních.

Cílem skupiny je však závazné společenství, nikoli hromada suchých kostí, jakými často býváme, rozházených kostí povalujících se jen tak po pláni, jak je viděl prorok Ezechiel, kostí nemajících navzájem vůbec nic společného, kostí bez šlach, masa a kůže. Takoví však mnohdy býváme - právě jako modlitební

společenství. Sejdeme se jako u benzinové pumpy, chceme se tak trošku navěsit - ovšem bez jakéhokoli zájmu o druhé - a stále jen chceme dostávat, aniž bychom byli ochotni i něco dát. Taková skupina je předem určena k zániku, určitě tu nepovstane tělo.

Intenzivní základní modlitební skupina musí stát v naprosto pevné jednotě. Úplně stačí, tvoří-li ji pouze dva lidé – avšak v jednotě. Oni pak musí chápat celý svůj modlitební život vždy jako službu pro budování celého těla, v žádném případě tedy jako soukromé uspokojování svých potřeb.

A jako motto si volí: „Za ně se posvěcuji.“ Vzpomeňme na Pavla.

Pokud jednotlivci v této skupině získají ve věci jasno, dostanou také **odvahu dopouštět se chyb**. Pokud si jsou navzájem sebou jisti a nemusí trpět strachem, že se chyby později budou někde vytahovat a rozebírat, budou mít jistě i odvahu k tomu, aby sami začali používat dary Ducha. A v tomto okamžiku bude možné použít zmíněné dary při pastoraaci.

*V intenzivní modlitební skupině potřebujeme **intenzivní vztah důvěry!***

To však nemá naprosto nic společného s tajnůstkářením, naopak, jde tu o důvěru. Chceme-li to říci naprosto jasně, **má to cosi společného se zpovědním tajemstvím**, pokud totiž ten, kdo vysloví nahlas něco osobního, ví, že může přítomným důvěřovat. Musí si být jist, že jeho příspěvek nebude nazítří s posměchem a vtípky vytrubován po náměstích. Tímto se musí vykazovat živé společenství. I v manželství bychom pociťovali jako nesmírnou podlost, kdyby o nás lidé zvenčí, kteří s rodinou vůbec nijak nesouvisí, vykládali intimní věci, které jsme druhému sdělili v největší důvěrnosti. Ve společenství jde o podobné porušení důvěry. Proto zde nejde o tajnůstkářství, **držíme-li pospolu a o určitých osobních věcech diskrétně pomlčíme**. Totéž platí i pro řeholní společenství. Pokud jsou v něm přítomni lidé, kteří vycházejí ven a tam vykládají, co se děje uvnitř... - a kde najdeme společenství, v němž by se vůbec nic nedělo?! - znovu jde o poranění důvěry. A znovu platí totéž o modlitební skupině. Tedy žádné tajnůstkářství, nýbrž otázka důvěry. Zde můžeme velice snadno rozlišit, podobá-li se skupina průchozímu bufetu nebo jde-li o opravdivé životní společenství, závazné společenství věřících, kteří jsou skutečně jedno v Kristu a mohou se na sebe navzájem spolehnout. Ve zmíněném rychlém občerstvení pro to nemají předpoklady. **Nově příchozí nelze okamžitě zavazovat k mlčenlivosti**. Mohli by to totiž pochopit úplně špatně a myslet si, že padli do nějakého tajného bratrstva či sekty. To by bylo úplně špatně. **Hovoříme o osobní důvěře. Pokud je zaručena, můžeme se odvážit i chyb**. Neboť víme, že se nikdo nebude smát, ale naopak nám pomůže, abychom se sami přezkoumali. Proto též **k přijetí určitého daru vždy bude patřit úplně vydání se Kristu spolu s ochotou podrobit se přezkoumání druhých**.

Zdaleka však u sebe toto přezkoumám připustí. Mnozí se cítí dotčeni, řeknete-li jim: „Poslyš, tyhle zvuky, které jsi právě ze sebe vydal, jsou od tebe a ne od Boha, právě toto je tvoje myšlenka, kterou v sobě stále chováš a snažíš se ji prosadit.“

Před nedávném mi při jednom velkém shromáždění kdosi strčil do ruky lístek a chtěl znát můj názor. Řekl jsem mu: „To je výslovné tělo, s Duchem to nemá vůbec nic společného.“ Šlo tehdy o údajné prorocké slovo. Na lístku stálo něco ve smyslu: „Ti tam vpředu dělají pouze to, co se jim líbí, co se jim nelíbí, tomu se vyhnou.“

Pavel v 1 Koř 14, 3 jasně říká: „Ten však, kdo má prorocký dar, mluví k lidem pro jejich duchovní užitek, napomenutí i povzbuzení.“ Tedy žádné slovo ve smyslu kategorického soudu.

Zde již cítíme, že **lidé, jichž se dotýká upřímné přezkoumání jejich slova, nemají žádný předpoklad pro obdržení duchovních darů**; z tohoto prostého důvodu je tedy zapotřebí vzájemné důvěry. Pokud to všichni pochopí a budou ochotni se tomu přiučit - sem patří i dovolení k dopouštění se chyb - i jednotlivci pak budou mnohem dříve schopni prorockého slova či modlitby v jazycích. Ale především získají důvěru vůbec se vyslovit, vždyť přece ostatní mají možnost přezkoumat, zda je dané slovo pravé.

Musí nám být jasné, že dary Ducha jsou velice rozmanité a zároveň jednoduché a prosté. Mnohdy ani na první pohled nepředpokládáme, že jde vlastně o dar Ducha.

Často jsou to mohutné a mocné věci, jež Bůh působí právě skrze pokoru, nepatrnost a prostotu.

Proto je třeba vzájemně si pomáhat a povzbuzovat se, k vyjádření konkrétních podnětů. K tomu však potřebujeme společenství, v němž si to můžeme dovolit. Velice nám pomůže vědomí, že ve skupině vládne láska, pak se každý bude rád učit zacházení s dary a všichni budou ochotni spolupracovat. V tom tedy spočívá první pomoc k tomu, aby mohly dary Ducha v modlitební skupině vůbec najít prostor.

Usilujte o duchovní dary! V nejhlubším smyslu slova: *usilujte o duchovní dary!* Způsobem, který jsem zmínil: tím, že budeme lidi motivovat a zvat je. Že jim dovolíme zakusit, jak jsou vítáni, jak jsme za ně vděční a jak se radujeme z toho, co Bůh skrze každého z nich koná. Prvním předpokladem v modlitební skupině je láska: usilujte o lásku!

2. BUĎME SVOBODNĚJŠÍ V KLANĚNÍ A CHVÁLE!

Zde máme další z důležitých předpokladů pro dary Ducha, neboť klanění a chvála nejsou ničím jiným než pokračováním úplné vydanosti, konkrétné prohlubováním úplné vydanosti Pánu prostřednictvím modlitby: „Pane, nic víc už ti nemohu vytýkat, ty jsi můj Bůh.“ Toto je klanění: „Ty jsi všechno, já nejsem nic.“

Právě na počátku našich zkušeností v modlitebních skupinách se stále znovu učíme, že **duchovní dary se uplatní nejlépe ve společenství, které klaní Pánu a chválí Ho**. Často však můžeme v modlitebních skupinách zažít spíše žebrání a škemrání. Zde samozřejmě nemůže dost dobře vyrůst něco tak vznešeného, jako jsou dary Ducha.

Bylo by tedy zapotřebí adorujících společenství, která skutečně vytrvají v klanění - to znamená ve vydanosti Bohu - a tím současně v naslouchání.

Uvedu zde jeden příklad. Vzpomínám si na muže, který věřil, že potřebuje jistý zcela konkrétní dar Ducha svatého. Jeho přání nebylo dozajista neoprávněné. To, co bude nyní následovat, může znít trochu přehnaně, ale podávám záležitost jen tak, jak mi ji vyprávěli:

Zmíněný muž absolvoval několik set kilometrů dlouhou cestu automobilem, kterou strávil s dalšími cestujícími celou ve chvále - a sice v nepřetržité modlitbě v jazycích. Na konci jízdy muž dostal vytoužený dar. Zároveň velice mocně zakusil poznání, co doposud dělal špatně. A to bylo zároveň znamení, že dar byl skutečně pravý.

Máme před sebou příklad toho, že máme trvat v klanění a chvále. Bůh může udělit své dary především pokud budeme stát v úplné vydanosti. Neznamená to však, že okamžitě sedneme za volant, ujedeme pár set kilometrů za zpěvu v jazycích - a hotovo. Snížili bychom tu Boží působení na pouhý provoz automatu. Šlo nám o jediný dílčí příklad, který má ukázat, že v adorujícím společenství se budou dostavovat dary Ducha, bude-li jim to umožněno.

Lze též vyzorovat, že tam, kde se málo chválí, dary buď zcela chybí nebo jsou jen velmi slabé a na okraji dění. Vůbec se s nimi nepočítá. Kdosi něco řekne a nikdo se o vyřčené slovo nestará. Pokud však dary vyrůstají přímo ze srdce společenství, vycházejí z prostředí jednoty, neboť klanění je možné pouze v jednotě. Vycházejí ze zaměření na Pána, neboť On sám je obsahem klanění a klanění je patřením na něho.

Jedině sám Bůh může udělit dary.

Jedině Bůh je může darovat, nelze si je vyrobit. **Pokud, v nás touha po darech, máme se ve chvále obrátit na Pána**. Rád bych vás k tomu srdečně pozval. Pak nejspíše budeme schopni přijmout dary Ducha. Připusťme i ten nejtíší podnět.

Avšak pouze tam, kde si budeme vzájemně jisti, abychom jej mohli následně přezkoumat. Přezkoumat znamená ptát se na účinky. Někdy se může stát, že v daném okamžiku vůbec nic nezakoušíte, nikdo z celé skupiny není osloven. Ale v následujícím týdnu někoho zpětně osloví smysl vyřčeného slova. Ten člověk by to měl na příštím setkání říci, aby též dotyčný, který slovo vyřkl, získal jistotu a věděl, že nešlo pouze o jeho vlastní nápad. A napříště už bude mít větší odvahu přednést před ostatními další podnět.

Cítíte, jak si tu musíme navzájem pomáhat? Je to nesmírně důležitá věc též ohledně pastorační praxe. **Bez darů Ducha sotva můžeme být dobrými duchovními pastýři.** Bez nich spotřebujete spousty a spousty času, aniž byste dosáhli cíle.

Opět bych rád k našemu povzbuzení uvedl příklad, abychom dovedli poznat, že jde o skutečnou pomoc při budování Pánova těla. Musíme přijmout dary, tak to stojí v koncilovém dekretu o církvi. Musíme přijmout dary Ducha tady a teď, protože jsou církvi dány pro konkrétní potřeby a nouzové situace. A v dekretu stojí psáno: musíme!

- Snad následující zkušenost vynese tuto nutnost více na světlo. Někdo mě požádal, zda by jistý hluboce věřící praktický lékař se svou manželkou nemohli přijít a pohovořit se mnou. Žena totiž již půl roku navštěvovala psychoterapeuta. Projevovaly se u ní různé vnitřní duševní potíže. Řekl jsem si tehdy: „Co jen si mám s těmi lidmi počít? Pokud už navštívili odborníka, budou jistě vědět víc, než bych jim byl schopen říci. Dotyčný lékař je přece ve svém oboru mnohem váženější osobou než já. Já nejsem žádný specialista.“ „Snad byste přece jen mohl pomoci,“ zněla odpověď. „Dobře, chtějí-li tedy přijít, nic proti tomu nemám.“ Odpovídal jsem však s nadějí, že možná přece jen nepřijdou. Ale již za hodinu klepali na mé dveře. Srdce se mi rozbušilo. Nevěděl jsem, co si počít. Žena začala vyprávět. Vypověděla všechno, co jí radil psychoterapeut. Muž opakovaně zasahoval do hovoru a objasňoval mi, jak tomu či onomu rozumět. V duchu jsem si jen pomyslel: „Člověče, proč ti to všechno vykládají, co s tím jen budeš dělat, do toho ti přece, můj ty smutku, vůbec nic není!“ V podobných situacích musím vždycky kapitulovat. A totéž radím i vám. V duchu úplné vydanosti řekněte: „Pane, nevím, co k tomu říci, nevím vůbec nic. Nedáš-li mi Ty pravé slovo, pošlu je zpátky domů. Co jen jim mám říci?“ V takové chvíli vytáhnu obě své antény, jednu k Bohu, druhou k lidem. Jednoduše poslouchám, co říkají, a zároveň naslouchám Bohu, zda k tomu neřekne také něco On. To, co přijmu, sdílím později v modlitbě.

Když byli oba s hovorem u konce, zahleděli se na mě. Řekl jsem jim: „Jsme křesťané, Pán je s námi, jsme-li takto shromážděni. Smím se teď s vámi pomodlit?“ V odpověď přišlo váhavé ano. Neshrnoval jsem v konkrétní formulaci to, co jsem přijal, nýbrž modlil jsem se jako obvykle - tak, *jak mi slova přicházela*. **Člověk přitom musí dát v sázku s odvahou k blamáži** i to,

že se najednou uprostřed věty přetrhne nit a konec. Modlil jsem se tedy a během celé modlitby jsem měl dojem: „Člověče, vždyť tě vůbec nic rozumného nenapadá, všechno je to tak normální, tak obyčejné, tak..." A pomyslel jsem si: „Nevadí, pokračuj!" Ale brzo byl konec. Amen. Nepřišlo už vůbec nic.

Sotva jsem dořekl amen, paní řekla: „Otče, teď se musím vyzpovídat." No nazdar, pomyslel jsem si. Muž chtěl vyjít ven z místnosti, ale ona řekla: „Nejen klidně zůstaň, můžeš všechno slyšet." Dobrá tedy, oba se pak na místě vyzpovídali. A nakonec se zeptali: „Mohli bychom se ještě jednou společně pomodlit?" „Ale ano," odpověděl jsem. Tehdy již byli otevřenější. A znovu přicházely v modlitbě docela obyčejné věci, ale tak už to často bývá. A to je to, co se vám snažím celou dobu říci: žádá si to značnou porci pokory, aby člověk mohl podobné věci přijmout. Máme pocit trapnosti, nepodařilo-li se nám říci něco trefného, čím bychom mohli předstírat. Nepřichází žádná skvělá myšlenka, mnohdy vůbec nic, často je všechno tak *normální*. A znovu se velice brzy dostavilo amen. Nakonec paní pravila: „Tento večer mi dal víc, než celá půlroční léčba u psychoterapeuta. Až teď za ním půjdu, povím mu to." A lékař dodal: „Ano, něco takového jsem ještě nezažil. Takhle to chceme dělat i dále."

Dodnes jsem se nedověděl, co vlastně tenkrát prožili. Opravdu jsem tehdy neřekl vůbec nic zvláštního, vždyť jsem také vůbec nic nevěděl.

Pokud jsem zcela vydán Kristu, pak také všechno, co mám, náleží jemu. Pak skrze mé slovo nejedná pouze lidsky, nýbrž je sám osobně v tomto slovu přítomen a zasahuje jím lidi v jejich srdcích. Rád bych vám vyprávěl ještě jiný příběh, abyste sami vycítili, jak důležitou roli tyto věci hrají.

- Před nějakým časem jsem navštívil jedno řeholní společenství, v němž se všichni navzájem dobře znají. Tu mě jedna sestra poprosila, zda bych se s ní nepomodlil, aby jí Bůh dal sílu a daroval jí uzdravení. V tom okamžiku jsem po vzoru svatého Augustina rozevřel bibli a prosil Boha, aby nám dal pro naši modlitbu nějaký pokyn. Četl jsem. Během četby jsem uvažoval: „Milý Bože, toto slovo přece nemá s naší situací vůbec nic společného. Jak se teď dostanu z této bryndy ven? Musím přece nejdřív vypotit alespoň nějaký vztah ke konkrétní situaci." V podobných okamžicích začíná převažovat lidská stránka; jak už jsem řekl, **je třeba sebrat odvahu k blamáži!** Když jsem pak dočetl verš, povstala jedna mladá sestra a řekla: „Otče, to slovo je pro mně!" Všichni ostatní na ni hleděli s podivem. Pak se však sestra rozhovořila a veřejně vyznala: „Už jsem složila věčné sliby, jenže do kláštera jsem přišla s úmyslem vystudovat medicínu a po ukončení studia opět vystoupit. A teď je ten čas, kdy jsem dokončila fakultu. Jsem odbornou lékařkou a už jsem si potajmu obhlédla svou budoucí praxi. Byla jsem pevně rozhodnuta odejít. Ale víte, tohle jsem po celý svůj život zatím nezažila. Bylo mi při modlitbě tak, jako by Ježíš stál přímo přede mnou. A bylo mi, jako by tímto slovem oslovoval mě zcela osobně. Teď vím, že mám skutečně povolání, právě jsem to prožila." A dnes již třetím rokem působí tato

sestra jako lékařka v jedné z misií.

Nyní uvažte. Co si počnete s lidskou moudrostí, když nikdo nevěděl, jaké úmysly tato sestra chovala? A právě **ona byla zasažena slovem, kterému jsem sám ani za mák nerozuměl. Bylo to tedy prorocké slovo.** Bylo to slovo dané Bohem pro druhého člověka. A uvažte dále. Tímto slovem se člověk v jediném okamžiku úplně mění; člověk, který v sobě po celá dlouhá léta choval záměr a dokonce s tímto záměrem skládal svůj profes - právě tento člověk je zasažen!

- A ještě do třetice jeden příklad z mé pastorační praxe. V mých kurzech pracuje i jedna spolupracovnice, která má prorocký dar. Nejčastěji jí během modlitby přichází nějaký obraz, který následně vykládá. Před nedávném k ní jistá paní přišla pro duchovní radu. Žena byla ponořena do hlubokého smutku, protože její muž, rodilý Afričan, právě zemřel. Ona ho velice milovala a nedokázala manželovu smrt zvládnout. Ještě před tím, než dáma přišla, zdál se mé spolupracovnici sen. Ve snu viděla, v jaké nenávisti byl manžel zmíněné ženy u své vlastní rodiny, protože přestoupil na katolickou víru. Byl proklet, otráven, zavražděn. Kletby, které ve snu viděla, byly hlubokou příčinou depresí té ubohé ženy. A protože nešlo o žádnou chorobu, nemohl pomoci přirozeně ani žádný lékař. Potom má spolupracovnice se ženou hovořila. A objasnila jí celou situaci do té míry, že ta vdova mohla rozeznat souvislosti. Nakonec se spolu modlily za osvobození a uzdravení. Ta žena se zakrátko ze svých depresí úplně zotavila. Co by si však má spolupracovnice v tu chvíli počala bez darů Ducha? Ta paní by mohla přicházet celé dny a týdny - možná dodnes - a přesto by nebyla uzdravena.

Tyto příklady nás mají povzbudit. Nabízejí se celému tělu církve. Shledával to tak již koncil. **V Dekretu o službě a životě kněží se píše, že knězi mají tyto dary objevovat v laicích; a sice všechny dary – jak malé, tak i významné (PO 9). Kněží pak mají tyto dary pečlivě chovat a pěstovat.**

Právě to je jedním z úkolů knězi po 2. vatikánském koncilu. Koncilní otcové bez přestání hovoří o obnově, aniž by znali konkrétní způsob jejího uskutečňování. *Vše, co nazýváme obnovou, není ničím jiným, než důsledkem 2. vatikánského sněmu.*

To říkám proto, že mám často dojem, jako by dary Ducha byly pokládány za soukromou záležitost.

Podle učení Církve jsou však důležitou skutečností, již musíme přijmout ke budování Kristova těla v našich společenstvích. Proto zněl první požadavek: *usilujte!*

Druhý požadavek pak zněl: *buďte svobodnější v klanění a v chvále.*

3. PROSME PÁNA O SLOVO PRO NÁS!

Jde o to, **abychom Pána skutečně prosili, ať k nám prostřednictvím druhého člověka promluví** - a sice v určité konkrétní podobě charismatu slova. Velká překážka při působení darů Ducha se může skrývat v tom, že Boha nepustíme ke slovu. **Bez přestání se modlíme a Pánu tím nedovolíme promluvit.** Neustále ho oslovujeme, ale upíráme mu možnost oslovit nás. Často v našem hovoru zcela chybí pomlky, během nichž bychom také mohli něco zaslechnout. Když pak skutečně slovo přichází od Boha, většinou jej okamžitě zavalíme našimi přehojnými díky a chválami a to ještě se zcela jiným úmyslem. Toto je zcela nemožný způsob, rozhodně však nejde o naslouchání Pánu. Pokud skutečně bylo zmíněné slovo od Boha, pak vůbec nemůže dále působit, nebude-li po něm následovat delší ztišení. To všechno však už bychom měli mít v krvi. Ve ztišení lze prostě naslouchat a též zkoumat, zda má toto slovo pro mě osobní význam. Mohu přemýšlet, co by mohlo znamenat. Jde o to, **abychom zcela nenásilně věnovali nějaký čas ztišení, v němž by zaseté slovo mohlo zapadnout**, bylo-li skutečně od Boha. Pokud se jím někdo cítí být osloven, **bylo by žádoucí, aby to také dal najevo:** „Toto slovo se mě mocně dotklo, vneslo mi do určité záležitosti světlo.“

Může se stát, že se nás takové slovo dotkne v **rámci bohoslužby** a vede nás pak naprosto konkrétním směrem. Přesto i zde bychom však měli nejprve vyčkat a naslouchat. Pokud slovo vyšlo od Boha, měli bychom je přivtělit i do dalšího toku bohoslužby. Nemůžeme je přece okamžitě „přetrumfovat“ třeba prosbou o dobré počasí. Dokud dané slovo pro určitou životní situaci platí, měli bychom se jím nechat vést **i v našich modlitbách**. Měli bychom mu poskytnout prostor, i kdyby mělo toto jediné slovo vyplnit celou bohoslužbu. *Záleží* jen na tom, jak mocně jsme jím byli zasaženi.

- Nedávno jsem v jedné stuttgartské modlitební skupině zažil následující věc: během modlitby mi najednou vytanulo slovo, docela prosté. A znovu a znovu se ohlašovalo: „Teď mě poslouchejte, chci vám něco říci.“ Myslel jsem si: „Tohle je asi z tvé vlastní hlavy.“ Jenomže mi to vůbec nedalo pokoj. Pomyslel jsem si: „Přece jen to musíš zkusit a říci slovo nahlas, abys viděl, jestli je pravé.“ Věděl jsem, že v tomto společenství budu moci zmíněné slovo říci, a později se tak i stalo. Po dvacetiminutové intenzivní chvále jsem si dodal odvahy. A potom nastalo hrobové ticho. Znejistěl jsem; už už jsem si myslel, že jsem snad něco pokazil, že všechno, co jsem tu provedl, bylo špatně. A pomyslel jsem si ještě: „Snad to znamená, že teď mám otevřít Písmo.“ Ale ještě jsem vyčkával a přitom si myslel: „Jestli je to slovo skutečně od Tebe, Bože, něco přijde. Jestli ne, pak mi, Pane, odpusť.“ A v tu chvíli se ozvala má sousedka: „Když P. Buob vyřkl své slovo, otevřela jsem si Písmo a narazila v něm na místo, které mě hluboce zasáhlo. Bylo to z Mt 7, 24: „Každý, kdo slyší tato má slova a plní je, bude podoběn rozvážnému muži, který postavil svůj dům na skále.“ Ta paní slovo

přečetla a ono pak určilo celý následující večer. Bylo mocně přítomno v naší modlitbě i v sebepoznání zmíněné skupiny. Ano, dokonce následující modlitební shromáždění bylo stále ještě pod vlivem zmíněného místa. Bůh může použít i tak prostého slova, aby nám ukázal, co je třeba prohloubit.

Je tedy důležité dovolit mu dostat se ke slovu, naslouchat mu. Je důležité dopřát ztišení a nesnažit se okamžitě dále „hrnout“ naše modlení. Jestliže Boha nepustíme k slovu, ani on – lidsky řečeno – se napříště nebude snažit znovu mě oslovit.

Mamě Pána prosit, aby nám dal své slovo; ale máme mu také skutečně dovolit, aby promluvil. **Naše setkání jsou tak často doslova napěchována zpěvem, čtením z Bible a výměnou názorů, že zůstává jen pramálo místa pro naslouchání samotnému Pánu Ježíši.** Jen si to také jednou ve své skupince prověřte! Zkoumejte, zda setkání běží jako na drátku. Často jsme v pokušení myslet si, že pokud setkání mělo bezvadný spád, bylo skvělé. Pokud se vyskytly prodlevy, byly přijímány jako nudné. Tady však něco nesedí! Jen to přezkoumejme!

Musíme Bohu dovolit, aby mluvil, jinak sami nemůžeme užívat darů slova. Tyto dary vyžadují prostor. **A možná bude nutné tento prostor přímo naplánovat.** Ale pochopme to správně. Myslím tím časový prostor, v němž všichni naprosto vědomě mlčí a naslouchají Bohu. Tato chvíle není určena pro vlastní přemýšlení a hledání. Ne, v tomto okamžiku bychom měli **rozjímavě naslouchat.** A pokud **si někdo myslí, že ho napadlo nějaké prorocké slovo nebo pasáž z Písma, měl by je prostě vyslovit.** A jistě už poznáme, zda se někoho dotklo, zda někomu konkrétnímu pomohlo anebo zda cítíme, jak působí uvnitř společenství. Je důležité, abychom pro přicházející slovo celkově vytvořili prostor. I když pak přijde velice skromně, musíme sebrat odvahu a vyslovit je, neboť zde je pro ně dán prostor, v němž smí a má zaznít.

V každém případě bychom měli naslouchat Bohu, očekávat Jeho slova a vyprošovat je.

Proto by měla vždy být k dispozici doba, v níž skupina setrvává v mlčení a bude skutečně očekávat, že k ní Pán promluví. Během tohoto naslouchání Bohu pouze sdílet to co nám přišlo na rozum, nýbrž také **čekat, že nás osloví samotný Pán a že nám dá své slovo prostřednictvím druhých lidí.** **Nemusíme tedy jen a pouze naslouchat, co dává Pán druhým skrze nás, ale také to, co dává prostřednictvím druhých nám.**

To není tak docela snadné. Pokud se nám dostalo slova, zatímco hovoří někdo jiný, snadno se dostaneme do pokušení držet se „svého“ slova jako klíště. Pak si stále držíme svého draka na šňůrce a upoutá nás to natolik, že vůbec nejsme v stavu správně naslouchat tomu, co říká druhý. Jen jen čekáme, až konečně přijde nějaká skulinka a my se konečně dostaneme se svou troškou do mlýna. Ovšem správně bychom měli **nejprve předat své slovo Pánu** a potom dále naslouchat

druhým v postoji: „Pane, co mi tím chceš v tuto chvíli říct?“ **Bylo-li naše slovo opravdu od něj, jistě se k nám vrátí.**

To všechno jsou praktické podněty. Pokud je člověk nebere v úvahu, zničí mnohé z toho, co chtěl Bůh dát.

Bůh dává své dary vždycky v prostotě, nikdy je nevnučuje. Vždyť je to náš pokorně milující Pán.

Mnohým může tato skutečnost čekání na Pána nahánět strach. Často vůbec nejsme zvyklí odevzdávat naše vlastní myšlenky a podněty Bohu. Často nám to připadá přímo komické. pokusíme-li se alespoň na kratičkou chvíli odstranit nepřetržitý proud našich vlastních myšlenek.

Může nám nahánět hrůzu. máme-li čekat na Pána; čekat, až pro nás nechá dozrát své slovo. Může být těžké naslouchat tomu, co se modlí jiný člověk, ale i v modlitbě druhého může být pro mne obsaženo slovo.

Není smyslem společné modlitby, abych jen neustále přemýšlel, co se budu modlit. Tím budu sám sobě překážkou. Smyslem společné modlitby je zaslechnout, zda mi Bůh právě prostřednictvím této modlitby nechce něco říct a zda tedy nemám tuto modlitbu vztáhnout na sebe, přivlastnit si ji, než se budu modlit dále.

4. DUVĚŘUJME V TO, ZE NÁM PÁN DARY DUCHA CHCE DÁT!

Když už v Božím slově čteme: „Usilujte,..“ pak nám Bůh také skutečně chce své dary dát. A říká-li koncil: „Musíme přijmout dary...“ pak je Bůh doopravdy chce dát. Ježíš nám přece řekl, že nám chce dát všechno, oč bychom v jeho jménu prosili Otce (srov. Mt 7, 7-11).

Víme, jak velice si Pán Ježíš přeje, abychom obdrželi dary jeho Ducha. V Pavlových listech k nám Pán promlouvá slovy o tom, že nemáme pohrdat dary jeho Ducha. Každému dává Duch dary potřebné ke spáse. Dává Je každému! Každému, píše se v 1 Koř 12. **Každému jsou dány dary k užitku a budování pro druhé. Též koncilní texty hovoří o KAŽDÉM**, a to na dvou místech; v Dekretu o apoštolátu laiků *Apostolicam auctositatern* a v Konstituci o církvi *Lumen gentium*. Každému je darováno zjevení Ducha, každému jeho vlastním způsobem. Jen si jednou přečtíme dílo církevních Otců ze 3. a 4. století. Vypočítávají tu všechny možné dary Ducha a zmiňují jich mnohem více, než sám svatý Pavel. Skoro by se dalo říci, že **existuje nekonečné množství duchovních darů**. Je zde tolik darů Ducha, kolika způsoby je pro Boha možné se vyslovit; darů slova a služby. Jak různorodý je pouhý dar prorocství. Zakoušíme jej ve slově, v obraze, prostřednictvím mluvy těla atd. Známe jednu ženu, která reaguje svým tělem. Jde-li o dobrou věc, její tělo se samovolně pozvedá, a jde-li naopak o negativní záležitost, schoulí se do sebe, jde-li pak o neutrální podněty, též ona se chová neutrálně. Zpočátku jsem se u této paní vyděsil, avšak její reakce byly pravé. Často bývala podrobována přezkoumání, reakce však vždy souhlasily. Tyto jevy jsou překvapivé a dokazují nám, že Boha nesmíme omezovat. **Nesmíme z určitého daru dělat pevnou záležitost předpokládající jen takovou a takovou pevnou reakci**. Musíme Bohu ponechat úplně celou nezkrácenou šanci. On své dary pošle tak, jak se mu zlíbí. Měli bychom toužit po objevování veškeré jeho mnohostrannosti - a k tomu samozřejmě potřebujeme dobré modlitebné společenství. Zmíněná **Boží nekonečná mnohostrannost se projeví v tom, že ve stanovený čas pocítíme, jak je i skrze ty nejnepatrnější maličkosti mocným způsobem oplodňován život a růst celého společenství**.

Koncil hovoří o prostých a oslnivých darech Ducha. **Ty prosté však zdaleka nejsou méněcenné; naopak, jsou často těmi většími, i když je sotva zpozorujeme**.

Pán chce dát své dary každému!

A jen si nemysleme: „tohle pro mě neplatí.“

- Vždycky, když jsem v rámci semináře obnovy v Duchu svatém hovořil o modlitbě v jazycích, pokaždé se našel někdo, kdo byl celý žhavý do toho, aby obdržel právě tento dar. Lidem se to zdálo být neobvyklé. Lákala je představa,

že se budou moci modlit cizími jazyky. Samozřejmě si to představovali jinak, než tomu je ve skutečnosti. Často jsem zažil, jak někdo řekl: „Ano, to bych také rád. Otče, prosím, modlete se teď za to se mnou.“ A když se pak s těmito lidmi modlíte v jazycích, tu pojednou vystřízliví a říkají: „Otče, myslím, že jsem docela spokojen s těmi dary, které už mám. Modlitbu v jazycích asi nepotřebuji.“

Na to vždycky odpovídám: „Je to trošku jiná otázka, jest-li tento dar potřebujete nebo ne; **chybí vám však, bohužel, pokora jej přijmout, protože se vám zdá být tak hloupý.**“ Ta slova se pak většinou skutečně potvrdí.

Ale je tomu tak se všemi duchovními dary. Bývají pokořující. Vždy je třeba kuráže k blamáži. Proto je třeba připustit nejprve přezkoumání sama, aby člověk skutečně získal onu potřebnou kuráž, bude-li pak na čase použít nějakého daru třeba právě při pastorači. Toto přezkoumání samozřejmě nemá nic společného s počátečním zácvikem do užívání daru, který má za úkol osvojit si službu tím kterým konkrétním darem.

Každému se dostane daru Ducha, každému se jej dostane zvláštním způsobem.

Můžeme dokonce zažít, jak snadno lze vydáním myšlenek dosáhnout skutečného uzdravení. Při prostém rozhovoru tak můžeme svého partnera hluboce zasáhnout, aniž bychom sami poznali důvod. A Pán používá právě nenápadné věci, jimiž jedná. Pokud se během vašeho rozhovoru začne dít něco, co si sami nedovedete vysvětlit, využijte toho rozhovoru a modlete se! **Nemusíme přece vždycky přesně vědět, který konkrétní dar teď právě koná své dílo!** Ať už zde působí moudrost, poznání anebo cokoli jiného, je to přece úplně lhostejné. Hlavní je, že dar působí.

Nevyhledávejte nápadné věci, nýbrž hledejte to, co chce konat Bůh. Působte právě tím darem, který vám Bůh udělil.

S důvěrou se můžeme spolehnout na to, že Bůh chce své dary doopravdy dát. **Můžeme si být jisti, že je chce dát i modlitební skupině jako celku.** Jde tu však o něco jiného než o očekávání, že Bůh obdaruje jednu jedinou osobu úplně všemi svými dary. Ve své „vlastnoruční“ pokoře pak býváme často obzvlášť velkorysí. Prosíme Boha, aby ráčil tomu a tomu tolik zbožnému bratru z naší skupiny udělit všechny ty krásné dary; my se jich pak za to rádi úplně zřekneme. A ještě si docela dobře myslíme, **jen ať se za nás všechny ztrapní někdo jiný,** hlavně když to nebudu já. Nebo tomu tak není?

Jistě by tedy neměl všechno dostat jen jeden jediný člověk. Každý by měl dostat něco zvláštního. Svůj vlastní dar.

Duch svatý to je, kdo udílí své dary každému tak, jak chce (tolik svatý Pavel). **Dary jsou dány celému tělu celému společenství.** A ve společenství také

můžeme očekávat, že zakusíme jejich působení. Zvláště poslední dobou přemýšlím o církvi. V německy hovořících oblastech je církev pomalu na vymření. Zkrátka to nějak nejde nahoru. Jsem ale přesvědčen, že podle slov koncilu dává Bůh církvi v každém stavu nouze zvláštní dary. A v německy hovořící části Evropy potřebujeme právě tyto zvláštní a naší bídě odpovídající duchovní dary. Budou jistě jiné, než ty, které tentýž Duch dává v Indonézii nebo Africe. Připustíme je?

Nemodlíme se společně, rozcházíme se, některé z darů se nám zdají být příliš odvážné. A my se nechceme ztrapnit.

Podle kritiky druhých musíme rovněž stále zkoumat, kolik na ní je pravdy. Pokud se stále jen budeme bránit slovy: „Oni mi prostě nerozumí,“ můžeme jimi mnohdy zastřít i pořádný kus vlastního sobectví. A když lidé říkají: „Oni se dočista zbláznili,“ zkoumejte to a zvažujte: „Kde jsme něco přehnali? Kde odpuzujeme, abychom namísto přitahovali?“

Musíme být v každém okamžiku upřímní a dovolit, aby nás druzí přezkoumali. **Rádi bychom jednali s vnitřním zápallem a přesto působíme odpudivě - nepokračujeme tedy stejným způsobem dál, pokud to není nutné.** Také zde musíme být naprosto upřímní, i když jsou podobné útoky na běžném pořádku.

Ten, kdo upřímně následuje Krista, bude vždy nejprve na své okolí působit komicky. Zde je onen meč, který rozděluje matku a dceru, otce a syna. Tento meč zakusí každé společenství. Mnoha řeholním představeným jsem již říkal: „Chcete-li, abych vám dával exercicie, učiním tak pouze tehdy, budete-li ochotni vpustit dovnitř Ducha svatého. Ale říkám vám rovnou: **chcete-li, aby si vaše komunita žila hezky v klidu a pohodě, v žádném případě nepouštějte Ducha Svatého přes práh.** Protože potom přijde rozdělení. Ale rozdělení nepřichází z Božího Ducha. Přichází z výzvy, která provokuje. Pokud si však nepřejete nepokoje, za žádnou cenu nepouštějte Božího Ducha. Protože tuto skutečnost známe již z apoštolských skutků.“

Potřebuje-li celé tělo k zdravému životu nutně všechny Boží dary, pak je také Duch svatý dá. A členové modlitebního společenství už potřebují jen víru, aby byli schopni udělat následující krok.

5. KE KROKU VÍRY POTŘEBUJEME ODVAHU!

Nepotřebujeme pocit víry, ale odvahu ke kroku víry!

To, co potřebujeme, je odvaha ke kroku víry, odvaha jednat. Víra roste tehdy, kráčíme-li vpřed.

Mnozí si lebedí v pohodě a rádi by od Boha dostali doping, který by člověka citelně postrčil dopředu a vyhnal z pohodlí. To ale nepůjde. **Krok vpřed musím udělat já sám a musím podniknout právě ten krok, který udělat mohu. A v okamžiku, kdy se do něj pustím, zjistím, že skutečně mohu.** Dostaví se víra k nesení. Mnozí lidé však nehodlají vynaložit vůbec žádnou namanu. Rádi by, aby je Bůh sám postrkoval a nesl kupředu.

Kroky, které mohu vykonat sám, také sám musím vykonat. **Až při chůzi zjistím, že dokážu chodit.**

Na počátku je to pro každého těžké. Vyžaduje to víru i důvěru v Pánovu pomoc. Pokud se při chůzi dopustíme chyby. Pán si sám ohlídá, abychom tím druhým neuškodili. **Jsem přesvědčen, že Bůh nedopustí škodu na nikom, pokud to s jeho cestou míníme doopravdy** - i kdybychom při našich krocích měli vyplodit pouze něco lidského.

Musíme spoléhat na Pána, že nás On sám bude učit, jak se to dá dělat lépe. Pavel přece v Řím 12, 6 píše. „Kdo má dar prorockého slova, ať ho užívá v souhlase s vírou.“ Sami sebe tedy můžeme přezkoumat - podle Písma a podle učení církve.

K vykonávání služby určitým darem je třeba víry. Nikdy nikdo nedojde k určitému bodu, v němž už by nepotřeboval víra v Pána. Nikdy nezažijete, že by se něco stalo natolik rutinní záležitostí, abyste se obešli bez víry.

Je pouze jeden jediný dar Ducha, který je k dispozici kdykoli, pokud jej člověk má. Je to modlitba v jazycích. Můžete se začít modlit, kdy chcete a stejně tak skončit, kdykoli se vám zlíbí.

Dar modlitby v jazycích je jediným darem, který slouží též k budování vlastního duchovního života.

Všechny ostatní dary slouží k budování duchovního života druhých.

U těchto ostatních však nikdy nevíme, zda tentokrát skutečně také působí i Bůh. Nikdy nemáme jistotu. Jednou dar působí, jindy ne, někdy Boží Duch koná své dílo skrze mne, jindy prostřednictvím druhých lidí. To se děje proto, **abychom při službě vytrvali ve vydanosti.** Ochrání nás to před pokušením stát se sami malými bohy a prohlašovat: „My spasíme svět. My máme ta nejlepší prorocká slova, která porazí i ty nejtlustší dubové kmeny.“ Ne, tak to skutečně nejde. Možná, že sem tam nějaký stromeček padne, ale někdy padne jen docela

nepatrná ratolístka - nebo také vůbec nic.

Vždy je bezpodmínečně třeba naší úplné vydanosti. Nikdy si nemůžeme být jisti, že Bůh dnes nebude skrze nás jednat s konkrétním člověkem.

Musíme se vydat a naslouchat!

Pokud Bůh nejedná právě skrze mne, bude jednat skrze někoho jiného. Vyřknuli pak ještě i já své slovo, v žádném případě to neuškodí, i když snad slovo nebude přímo působit.

Zde je též **důvod, proč se někdy ostýcháme připustit působení darů** – nemáme totiž jistotu, že opravdu budou působit. Máme strach ze stranění. Myslíme si, že od nás druzí očekávají bezpodmínečné působení toho kterého daru.

- Jednou jsem dostal dopis ze Stuttgartu. Jistá paní v něm prosila o modlitbu za nemocného kněze. Psala, že se dověděla o těch a těch mých darech. I pro mě samého to ale byla novinka. O zmíněných darech jsem nic nevěděl. Naopak jsem spíš věděl, že je nemám. Ona však prosila velmi vytrvale, abych za zmíněným spolubratrem zašel a modlil se s ním. Pomyslel jsem si: už mi to připadá skoro jako automechanická dílna při nějaké opravě. Vůz se porouchá, já ho postavím na špalky, vlezu pod něj a opravuji. Jenže jsem se už z celé záležitosti nemohl vykroutit a nezbylo mi než si říci: „Tedy dobrá. Pane, konečně Ty dovedeš občas použít skutečně všechno možné...“ Překonal jsem se a vydal se za knězem. Sám jsem si připadal komicky, nevěděl jsem vůbec, co bych měl podniknout. Kněze jsem neznal. Pozdravili jsme se a on mi řekl: „Věděl jsem, že přijdete.“

Od prvního okamžiku jsme si zcela porozuměli. Když jsme skončili, řekl: „Bylo to celé nádherné, jako kdybychom se znali už dlouhá léta a byli nejlepšími přáteli.“ Pak mi dovolil, abych se modlil za jeho zdraví. Nicméně uzdraven nebyl.

Darů nelze používat jako náradí při opravě automobilu; nebo způsobem: tamhle bydlí jeden, co má dar uzdravovat, ten to jistě zvládne levou rukou. Anebo: běžte tam a tam a uzdravte toho člověka!

U žádného daru nevíte, zda bude právě teď a u tohoto člověka skutečně působit. Je třeba úplné vydanosti. Služba působení darů vyžaduje trvalé a úplné odevzdání se Pánu tak, aby mohl kdykoli jednat, jak on sám chce. Já pak musím přijmout, že je **lhostejné a naprosto nezávislé na mé vůli, co bude dělat. Jsem ochoten být jeho nástrojem vždy, když jsem žádán.**

Rád bych to doporučil nám všem. **Chce-li s námi Bůh vykonat něco určitého, pošle nám i konkrétní lidi. A je již pak jeho starostí, co s těmito lidmi udělá, rozhodně se o to nemusíme starat my.**

Pokud nám Pán pošle lidi, udělejme pro ně to, co budeme moci udělat. Pokud nepošle nikoho, je to opět jeho záležitost. Ovšem v takové situaci se jako nástroje budeme cítit trapné. Důvodem je totiž naše neochota být nástroji, my chceme být mistry. A **Pán Ježíš ve svém moudrém plánu dopouští mnohý neúspěch právě proto, aby se nezničila naše pokora, naopak, aby v nás tato ctnost rostla.**

III. CHARISMATA SLOVA

Ještě bych rád řekl něco o charismatech slova, která mohou být velmi důležitá právě v modlitební skupině. Konkrétně jde o otázku: „**Jak mohu poznat, že mi Bůh chce něco říci?**“ K tomu bych vám rád pověděl něco ze své vlastní zkušenosti. Dary, které se v modlitební skupině objevují nejčastěji, jsou právě dary slova, tedy ty, které jsou vyslovovány. Sem patří dar moudrosti, poznání, prorocké řeči, vyučování, útěchy, bratrského napomenutí. Podle výčtu, který uvádí svatý Pavel v 1 Koř 12, to v žádném případě nejsou jediné a už vůbec ne nejdůležitější dary Ducha.

Nyní sice budeme klást důraz na charismata slova, nemůžeme se však soustředit pouze a výlučně na ně a ostatní zanedbávat; míním tím zejména ty dary, které účinkují velmi nenápadně.

Nyní se však omezíme na charismata slova, která mohou být modlitební skupině velmi ku pomoci. Podle svatého Pavla (srov. 1 Koř 14) jde tedy o dary prorocství, modlitby v jazycích a dar výkladu. Pavel tyto dary popisuje s ohledem na jejich použití při bohoslužbě. Učí nás, jak mají být užívány. Proto si teď položíme první otázku:

1. KDY POUŽIT SLOVNÍCH CHARISMAT?

Kdy je na místě vyslovit prorocství, pokud je někomu vnuknuto? Kdy je třeba předat určité poselství v jazycích? Kdy je pak přísluší vykládat? Často máme ve zvyku odvolávat se na autoritu Písma, aby člověk byl schopen vůbec nějak odpovědět. Vždyť jde o slovo, které Ježíš vztáhl dokonce i sám na sebe.

Důležitým znakem je takzvané „pomazání Duchem svatým“. Co se tím míní? Pomazání lze opsat jako oživující působení Duch, konkrétně jako *pocit naléhavosti*. Jde o onu situaci, v níž jsme vnitřně puzeni vyslovit určité slovo. Během dne nás napadá veliká spousta slov. Ale sotva máme při kterémkoli z nich onen zmíněný pocit naléhavosti jejich vyslovení. Myšlenka si prostě přijde, nechá člověka v úplném klidu, a zase se vytratí. A celý den to tak jde jako na běžícím pásu.

Ale může pak se jednou stát, že mi náhle uprostřed bohoslužby svitne nějaké slovo a už nezmizí. Pociťuji určitý druh naléhavosti. I když jsem zcela svobodný pro naslouchání, cítím, že je od tohoto okamžiku najednou něco jinak. Může se to dít úplně tiše; ale slovo je tady. A pohybuji-li se v okruhu důvěry, měl bych slovo vyslovit, aby mohlo být/koumáno podle svého účinku. Pomazání Duchem svatým lze tedy vyjádřit *pocitem 'naléhavosti'*. Ten může být jednou silnější, jindy zcela tichý. **Jde však jasně o jiný pocit, než u běžných nápadů.** Může se však projevit i jako *pocit očekávání*. Člověk je v očekávání a zakouší tento pocit jako Boží naléhání. Nemusí jít nutně o nepřekonatelný tlak. Jak už bylo řečeno, může jít o úplně tichý impuls. Bůh přece není neodbytný. Písmo ho popisuje

jako tichý vánek. Tradice v této souvislosti mluví o „*instinctus Spiritus Sancti*“; svatý Ignác nazývá totéž „vnitřním cítěním a zakoušením“. Je však možné zakusit i **pocit, že Bůh bude jednat**. Lze trvat v očekávání, že Bůh tento večer něco vykoná. Jde o pocit, při němž ve mně něco *vystupuje vzhůru*. **Nelze se však k těmto pocitům upínat**. Člověk by si měl zachovat naprostou svobodu, i když se zpočátku nemusí vůbec nic dít. Náš postoj očekávání může být východiskem pro slovo, které může přijít později - ať už skrze mne nebo skrze někoho jiného.

To vše se tedy - snad trochu nadneseně - nazývá „pomazání Duchem svatým“.

Pomazání se však často může projevit i tělesně. Najednou cítíme, jak se nám rozbušilo srdce, buší, aniž bychom věděli proč.

Samozřejmě můžete podobný pocit prožít i tehdy, když se v počátcích proboujáváte k hlasité modlitbě. Je to naprosto normální jev. **Pokud se však tyto dvě věci - myšlenka a tlukot srdce - překryjí a slovo vystupuje doprovázeno tělesně zakusitelným pocitem, mohlo by jít o známku pravosti pomazání**.

U charismatu slova se samozřejmě stává, že **dostanete slovo. Jakmile je vyslovíte, je tu druhé, pak třetí... Ale přitom nevíte, jak započatá věta skončí**. Můžete však dostat i celou myšlenku, formulovat ji a vyslovit. Je to naprosto různé. **Směrodatné je současné vystoupení myšlenky a tělesné reakce**.

Mnozí budou pociťovat neklid. Nikoli ve smyslu temného nepokoje nebo zmatku. Jde tu o tichý, naléhavý neklid. Jindy můžete začít těžce dýchat anebo se vám, jak jsem se již zmínil, rozbuší srdce.

Jeremiáš tuto skutečnost kdysi popsal jako *oheň ve svém srdci*. Nejde tedy vůbec o nic neobvyklého, pokud ten, kdo dostal slovo, velice mocně zakusí Pánovo naléhání.

Snažme se však reagovat nejen na ty mocné, nýbrž i na jemné a tiché doteky a mějme odvalu se o to v patřičném prostředí pokusit.

Současně s pověřením ke službě prorockým slovem udílí Duch svatý i poselství.

Pokud člověk zná své pověření, měl by se nejprve prostým způsobem přimknout k Pánu.

Pavel přece říká: „**Prorok je nad prorockým darem**.“ Připusťme, že na počátku bohoslužby obdržíte myšlenku. Jistě by nebylo moudré snažit se ji okamžitě vyslovit. Bylo by dobré vyčkat, dokud se celé společenství neshromáždí v jednotě k naslouchání Pánu, například ve chvále. Teprve potom, cítíme-li, že nadešel správný čas, vyřkneme slovo.

Prorok má posoudit, kdy je moudré sloužit tímto darem.

Pokud jde o tvrdé slovo, vůbec by se nemělo vyslovit veřejně.

A dále, **je-li slovo určeno jedné zcela konkrétní osobě, je třeba je sdělit osobně**; tak nedojde k poranění lásky.

Sami pak musíme posoudit, co v nás vzešlo. **Prorok musí rozhodnout, kdy nastupuje správný okamžik k vyřčení slova.** To znamená ono „prorok stojí nad prorockým darem“. On rozhoduje, kdy je moudré mluvit. A nemusí to být moudré třeba během celého modlitebního večera. Je možné, že se nevyskytne jediné místečko, pro něž by se slovo hodilo. Pak nezbyvá než čekat. Snad bude daného slova zapotřebí někdy během týdne nebo při příštím setkání. **A někdy se může stát, že v sobě musíme slovo nosit i dlouhou dobu.**

Ale je důležité, abychom se okamžitě po přijetí slova přimkli k Pánu a hledali ho v úplné vydanosti: „Pane, dělej, co ty chceš.“

Nedělejme si vůbec žádné starosti, co bychom měli říci. A nepokoušejme se z toho vyzískat něco pro sebe. A jistě budeme s to zaslechnout mnohem víc, budeme-li mít oči upřené na Ježíše. Být pomazán Duchem ještě neznamená, že bychom měli bezpodmínečně při každé příležitosti něco říkat. Pomazání je znamením, že daný podnět může pocházet od Boha.

Na nás však spočívá rozhodnutí, kdy je moudré a správné slovo přednést. Pomazání neznamená donucení, nýbrž znamení. A zůstává pouhým znamením i tehdy, když srdce tluče a člověk je neklidný.

Mnozí zakusí Pánovo pomazání v okamžiku, kdy hovoří někdo druhý. V té chvíli poznáváme, že i druhého může Pán vést ke slovu. Pak bychom ho měli prosit, aby nás odpovídajícím způsobem vedl. Nejprve můžeme zjistit tělesnou reakci, pak přichází poselství. Může však přijít prostřednictvím dalšího člověka. Pro přezkoumání mého slova je často velmi dobré, vysloví-li je někdo druhý přede mnou. Právě v tom můžeme zakusit působení jediného Ducha. Je to jisté znamení jednoty. A bylo by třeba říci nahlas: „Měl jsem přesně tutéž myšlenku.“ I pro toho druhého to bude znamenat velikou pomoc. **Pokud člověk má vyřknout takové slovo, obvykle k tomu od Boha dostává pokoj.** Pokoj potvrzuje, že je správné vyslovit slovo nahlas. Pokoj je plodem Ducha, Božího Ducha, který si nemůže protiřečit. Pokud tedy slovo pocítím jako *vhodné*, vyslovím je.

- Před určitou dobou jsem prožil katastrofální zkušenost. Byli jsme shromážděni ve skupině k modlitbě. U jedné osoby ze společenství však nebylo něco v pořádku a ostatní to věděli. Při vykládání Písma jsem si pomyslel: teď by se výborně hodilo, abych celý problém vyslovil v modlitbě. Doufal jsem, že to dotyčný pochopí. Srdce mi začalo prudce – ale bylo to z *vlastního popudu*, totiž ze strachu, který se mě zmocnil, a z pochybností, zda to dotyčný skutečně pochopí. Jenže - vhodná příležitost k vyřčení ne a ne přijít; vždycky mě někdo jiný předběhl. Pak jsem věc přece jen vyslovil. Podle mého to vůbec nebyla modlitba. A sotva jsem to řekl, přepadl mě strašlivý nepokoj. Okamžitě jsem věděl, že všechno bylo od základu špatně. Nešlo mi o modlitbu, ale o to, jak

druhému sdělit své vlastní mínění. Je ale nestoudné snažit se vpašovat druhému vlastní mínění pod rouškou modlitby. **Nesmím zneužívat modlitby** k tomu, abych mohl druhým podsouvat své vlastní nápady či přesvědčení. **Nesmím také rozpoutávat modlitební diskuse.**

Bylo to pro mě důrazné poučení. Proto zde také danou zkušenost zmiňuji. A kdyby mě napadlo provést něco podobného, doufám, že už to znovu neudělám. Mnohem spíše se chci modlit tak, jak mi Pán vnukne do srdce. Tenkrát jistě moje modlitba nebyla od Boha, uplácal jsem si ji sám.

Pokud přichází podnět skutečně od Boha, nikdy v nás nevyvolá nepokoj. Slovo od Boha lze vyslovit a po jeho vyřčení nás zaplaví pokoj. Ten dále dosvědčuje, že jsem postupoval správně. **Ovšem ani tuto zkušenost nelze absolutizovat nebo zevšeobecňovat.** V každém případě k tomu svatý Pavel říká: „Bylo by špatné přerušovat takovým slovem řeč druhého.“ **Nemohu tedy slovem, které mi právě přišlo, plácnout doprostřed plynoucí modlitby, jen abych je náhodou mezitím nezapomněl.** A pokud se stane, že je po nějaké době čekání přece jen zapomenu, jistě nebylo tolik důležité. A kdyby přece jen mělo být důležité, Bůh je jistě v pravý čas vrátí. Kristus jistě sám určí nejvhodnější čas k vyslovení slova. Jistě to udělá, budeme-li ho o to prosit. Po určité době už budeme z vlastní zkušenosti lépe rozeznávat tento čas, který Pán zvolil. Dostane-li se nám slova, **začneme Pána v klidu prosit, aby on sám určil okamžik, v němž má být vysloveno.** Znamená to tedy dále v klidu pokračovat v modlitbě a víc se o věc nestarat. Může se stát, že pravý okamžik přijde a pocítíme, že teď je na místě slovo vyřknout. A potom se nám dostane hlubokého pokoje. Časem pak získáme zkušenost, kdy promluvit. Na ni se pak můžeme spolehnout.

A nyní postoupíme k další otázce:

2. JAKÝM ZPŮSOBEM VYSLOVIT SLOVO?

Nabízím několik myšlenek ke způsobu, jak použít slova prorockví nebo výkladu. Právě způsob je důležitý pro účinek. Prorok by měl hovořit **dostatečně nahlas**, aby mohl slyšet opravdu každý, avšak opět **ne příliš hlasitě**, aby to nevzbudilo hrůzu. Neměli bychom mít dojem, že už nastává poslední soud.

Prorok by měl přednést slovo tak, aby bylo Bohu přiměřené.

Způsob vyjádření musí být přiměřený Bohu!

Slovo by mělo být předneseno **běžnou hovorovou řečí**. Každý by mu měl správně porozumět a mělo by být přiměřené Bohu. Většinu z toho, co jsme právě řekli o přednášení prorockého slova, lze podobně použít i pro přednesení nějakého poselství v jazycích. Při nich jde nezdědka rovněž o sdělení prorockví. **Pokud přednesl někdo prorocké poselství v jazycích**, bylo by třeba. - stejně jako u slova prorockví – setrvat delší dobu v tichosti. Pokud se tak děje při boho-

službě, **je vhodné setrvat po proroctví předneseném v jazycích tak dlouho v tichosti, dokud někdo neobdrží výklad.** Tak to doporučuje svatý Pavel. Také po společné chvále v jazycích bychom měli chvíli vyčkat v tichosti, zda se nedostaví vyklad. Především v případech, kdy jednotlivec pociťuje pobídku k modlitbě v jazycích, je dobré delší dobu vyčkat, zda z chvíle ticha nevzejde u někoho výklad. To je také vlastní význam modlitby v jazycích. Bez výkladu, jak píše Pavel, by modlitba jednotlivce v jazycích v rámci bohoslužby postrádala smysl. Nikdo by jí nerozuměl.

Asi bude třeba, abychom se trochu více zacvičovali do zmíněného vyčkávajícího naslouchání. Dopřejme si trochu času, pokud tyto duchovní dary obdržíme.

Výklad modlitby v jazycích může mít dvě podoby.

Někdy bývá **interpretací poselství** ve smyslu prorockého slova.

Jindy je to prostě jen **inspirovaná modlitba, tedy chvála.** Může jít o chválu týkající se konkrétního Božího dobrodiní. V podobné chvále můžeme dále pokračovat společně.

Pokud bylo určitému společenství dáno prorocké slovo, může mít velice silné účinky. Pavel v 1 Koř 14,3 píše: „Ten však, kdo má prorocký dar, mluví k lidem pro jejich duchovní užitek, napomenutí i povzbuzení.“

Pavel nám poskytuje několik hledisek k **přezkoumání proroctví.** Proroctví není perfektní, proto musíme zvažovat, co vlastně bylo řečeno. Proroctví je podnětem.

Při proroctví musíme zvažovat, co bylo řečeno, musíme vystihnout jeho jádro a být otevřeni tomu, co přichází od Boha.

Do proroctví může být přimícháno něco ze mě samotného, jiná jeho část může pocházet skutečně od Boha.

Bůh nepromlouvá mimo mne, nýbrž skrze mne!

Proto proroctví nebývá dokonalé. nemohu samozřejmě bez dalšího prohlašovat, že „toto je Boží slovo“. Nemůže to prohlásit dokonce ani ten, kdo byl již mnohonásobně zkoumán a o němž se obecně ví, že Bůh skrze něho promlouvá velice zřetelně. Ale **měli bychom dokázat vystopovat ve slově proroctví skutečně to, co přichází od Boha.** Měli bychom objevit, co nám chce sdělit.

A ještě krátce ke třetí otázce:

3. JAK ZKOUMAT PROROCKÉ SLOVO?

Rozvažování a zkoumání prorockého slova není vždy snadné. Ale je zde několik objektivních hledisek. Stejně důležitá však je i rozlišovací schopnost společenství.

1. **Při nejistotě bychom měli mít odvahu zeptat se: Co zakoušíte při slově, které právě zaznělo?"** Mohlo by se pak stát, že na sobě všichni pocítí podivný neklid. Ten by mohl být znamením, že dané slovo nepochází od Boha. Můžeme se jednou jako společenství o tuto zkoušku pokusit a skutečně se ptát, co každý jednotlivec zakouší. Existují prorocká slova, která jsou prostě bez dalšího vyslovena, a člověk se při nich necítí dobře, protože jsou nevhodná. Zde je jednou z možností, co si s nimi počít, právě jejich společné zkoumání. Ale i ti, kdo vedou společenství, mohou slovo dále v návaznosti na skupinu zvažovat. Výsledek pak mohou sdělit dotyčnému soukromě, pokud to bude nutné.
2. Objektivně lze proroctví zkoumat podle toho, **zda je, v souladu s Písmem a učením církve.** Duch svatý nevyřkne ani jediné slůvko, které by odporovalo znění nebo duchu zjevení. Kromě toho bude proroctví vždy **v souladu s Duchem a charakterem Ježíše Krista.** Ježíš své učedníky například nikdy neodsuzoval, přestože je usměrňoval a vykazoval do správných měřítek. Stejně tak nás neodsoudí ani Duch Svatý v proroctví.
3. K této objektivní možnosti zkoumání se přidružuje ještě další důležitá možnost, totiž **schopnost duchovního rozlišení samotné skupiny.** Jde tu pak o subjektivní hlediska. Jde o to, co zakouší každý jednotlivec. A jedná se také o záležitost, kterou nelze vůbec nijak racionálně zdůvodnit. **Jde tedy opět o dobré či špatné pocity, o zakoušení pokoje nebo naopak nepokoje. Jde-li o věc Ducha svatého, pak ji ti, kdo v Duchu žijí, také jistě rozeznají.** Znovu tu jde o tolikrát zmiňovanou úplnou vydanost Pánu. V ní pak dosahujeme vnitřního pokoje i ujištění, že dané slovo vyšlo od Pána. To můžeme zakusit již při obvyklém naslouchání kázání, přednášce nebo při rozhovoru s druhým člověkem. Pokud jsme uvnitř zcela nasměrováni k Bohu, pak poznáme pokud je třeba něco zrovna nesouhlasí. A dané věc se vůbec nemusí vždycky dotýkat jen a jen pravdivosti. **Můžeme pocítit například i to, že v celé záležitosti je příliš mnoho člověka a příliš málo Krista.**
4. Čím více je modlitební skupina zaměřena k Duchu svatému, tím budou její členové ve zmíněných oblastech citlivější. **Získáme duchovní cit pro to, co se právě děje. Při určitém prorockém slově však nemusí vždy bezpodmínečně vládnout úplná jednomyslnost.** Jde zvláště o případy, kdy se někdo v úplném začátku odváží vzít tento dar vážně. Vždy tu však je nějaký základní výrok a ten může pocházet od Boha. Je-li v něm navíc přimícháno i leccos z člověka, pak naše pocity jistě nebudou jednotné. Zvažujeme-li proroctví určitého jednotlivce, je rozlišení obzvláště důležité. Co je tu opravdu Boží a co je z člověka? Po jisté době-pak bude možné získat jasné cítění, zda proroctví jednotlivce bylo od Boha nebo ne.

5. Ve skupině, a zvláště pak u jejích duchovně vyvrážděnějších členů, se dostaví pocit pokoje, jde-li při proroctví jednotlivce skutečně o Pánovo slovo. A zavládne zřetelný pocit nepokoje, pokud tomu bude naopak. **Podle ovoce Je poznáte. A ovocem těla oproti ovoci Ducha je nepokoj a strach, oproti pokoji, radosti a lásce.** Ovoce je obecně důležitým prubířským kamenem při rozlišování duchů. Pokud je tedy prorok otevřený vůči Pánovu vedení, přinesou jeho slova dobrou reakci společenství: totiž přesvědčení, že Pán skutečně jedná; pokoj a jednotu ohledně proneseného slova.

4. OSOBNÍ REAKCE PŘI PŘIJETÍ DARŮ

Doposud jsme tedy hovořili o prorokovi a jeho slově. Ale nyní bychom se měli podívat ještě krátce na naši vlastní reakci na toto slovo.

Pokud nereagujeme na prorocké slovo způsobem, který by si Pán přál, nepřijímáme Boží slovo tak, jak si on přeje, abychom to dělali. **Pokud tedy někdo přednese slovo od Pána a my je nepřijmeme podle Pánova přání, jde o chybný postoj společenství.**

Musíme naslouchat slovu! Musíme být poslušní! Máme co dělat s Božím slovem, pokud je proroctví pravé!

Pak ovšem musíme vzít slovo patřičně vážně.

Někdy brání správnému naslouchání skutečnost, že na ně člověk správně nezareaguje. Sotva někdo vyřkne nějaké slovo, už je tu odpověď: „Díky tobě, Pane.“ Načež se následující člověk začne horlivě modlit za pěkné počasí. Nejen že se tímto způsobem ničí správné naslouchání, ale slovo se časem zcela vytratí a Bůh už více nepromluví.

Nepromluví, neboť jeho slovo nikdo nezachytí.

Často se dopouštíme té chyby, že slovu neposkytneme dostatek času, aby mohlo začít působit!

Často začneme okamžitě po předneseném proroctví hlaholit píseň anebo se okamžitě pouštíme do modlitby. To všechno je sice dobře míněno, ale ničí to působení Božího slova tím, že mu nedopřejeme čas. Slovo pak nemůže přinášet ovoce. Měli bychom se však dokázat zachovat správně a přijmout slovo tak, jak si to přeje Bůh. Vždyť právě proto nám slovo poslal.

Zde je tedy několik myšlenek k darům Ducha svatého, především pak k charismatům slova. Mnohé si zde můžeme doplnit z vlastní zkušenosti. Ale opravdu se pokoušejme ve vlastní modlitební skupině čím dál více připouštět duchovní dary.

Snad k tomu budou užitečné i tyto podněty. Mějme odvahu a rozvíjejme dary s

ohledem na budování Kristova těla ve společenství. Nemysleme na sebe!

Dary jsou dány k pomoci druhým!

IV. ODPOVĚDI NA OTÁZKY

Nyní bych rád přistoupil ještě k zodpovězení položených otázek. Odpovědi jsou shrnutím nejrůznějších zkušeností.

1. MOŽNOSTI A FÁZE VÝVOJE MODLITEBNÍ SKUPINY

Vývoj každé modlitební skupiny se ubírá individuální cestou, stejně jako duchovní vývoj jednotlivého člověka.

Duchovní zákonitosti, které platí pro jednotlivce, můžeme přenést i na celou skupinu: obdobná je počáteční zkušenost radosti i následné období třibení. Na počátku se skupina může modlit a rozjímat Boží slovo s velikým nadšením. Pak ovšem mohou přijít mnohdy i delší úseky vyprahlosti. Sedíme pak s celou skupinou jakoby uprostřed pouště a přijde nám zatěžko vypustit ze sebe byt' i jedno jediné slovo.

Předpokladem živoucího společenství je obrácení.

Pokud tvoří skupinu výlučně lidé, kteří si v ní pouze chtějí přijít na své a jsou ochotni jenom přijímat, potud skupina nebude růst.

Jen si představme: sejde se dvacet lidí a každý z nich chce zahnat žízeň z jednoho jediného pramínku. Pramínek se samozřejmě velice rychle vyčerpá, pokud nikdo nic nedodá. Brzy ani nebude možno čerpat, protože nebude co!

To, co zde říkám, platí zejména pro základní skupinu.

Všude tam, kam chtěl Pán sám přijít, vysílal pouze po dvou svých učednicích. Zcela nám postačí vědomí, že on je přítomen. On je uprostřed nás.

Umírání a zmrtvýchvstání dvou může být předpokladem oživení celého společenství.

Vyšle-li Pán dvojici svých učedníků je to nesmírně mocná událost. Vysílá je právě po dvou. Dává jim poslání uzdravovat nemocné, vyhánět démony a hlásat radostnou zvěst. Dává jim k tomu také svou plnou moc. A vždy znovu říká: Vy! Vy dva!

Postačí tedy, pokud (kdekoli, ve shromáždění, ve městě nebo na venkově) se dva spolu setkají v Kristově jednotě. Právě toto je počátek tajemství církve. Pavel zakládal všude, kam přišel, pouze malá společenství. Co myslíte, kolik lidí tvořilo takové společenství, když z něj Pavel odcházel dále? V Aténách, Korintu i Filipech jich bylo jen několik. Snad hrstka; tam, kde šlo o výjimečně velké společenství, možná okolo sta. A Pavel přitom říká: „Už nemám v Asii více co dělat, všechno je obráceno.“ Co tedy dělal? **Založil životaschopnou buňku,** která měla později prokvasit své okolí. Pavlovým úkolem bylo založit živou buňku.

Bude-li v každé vesnici a městě naší země právě taková živoucí buňka, a Pán

tím méně dva nebo tři lidi, bude z ní život proudit dál. Těmto lidem pak Pán přislíbil svou přítomnost a bude skrze ně působit všechna možná znamení. My jsme zvyklí uvažovat vždy v enormních počtech. Uvažujeme v astronomických číslech. Když se někde tito dva nebo tři namáhají, nepovažujeme to za nic.

Pokud se ve skupině najdou dva lidé zcela vydání Kristu, je tu počátek nového života!

Toto platí s jistotou, jenom si to nejprve potřebujeme uvědomit. Proto je **naprosto důležité, aby tito dva byli skutečně zcela vydání Kristu**. Je to základní předpoklad. Nesmíme chtít skupinu rozšířit příliš rychle. Nejprve musí být naplněn základní předpoklad, kterým je úplná vydanost, a ta musí být neustále obnovována. Z tohoto pohledu je pak ideální a normální, pokud žije každý během týdne v intenzivní vydanosti Kristu tak, jak je toho nejlépe schopen, aby tak všechno, co se kolem něho děje, viděl v souvislosti se svým duchovním růstem a vydaností. **Každý si přináší do, modlitebního společenství plný batoh**. Přináší si v něm všechno, co mu Pán během týdne řekl. A přináší s sebou i ponížení, která prožil, a vyjadřuje je modlitbou; modlitbou díky, chválou a prosbami. Ale každý něco přináší - v učení, ve výměně slova a zkušeností. Přitom je navýsost důležité, abychom se namísto vzájemného vysávání navzájem sytili a posilovali.

Často jednáme podle podivného systému benzínových čerpadel. Docházíme si do modlitební skupiny natankovat. Přijíždíme natankovat s autem. A to jen proto, abychom mohli znovu dupnout na plyn - přičemž se nádrž znovu vyprazdňuje. To však rozhodně není smyslem duchovního života. Je to jeho přesný opak.

Ale do společenství mám přijít přece proto, aby můj duchovní život mohl růst.

Náš duchovní život neporoste ani díky hojné účasti v různých kursech. V kursu můžeme získat nanejvýš sazeničku, případně ještě trochu hnojiva. Ale sazenička musí dále růst v prostředí skleníku, doma, na naší poušti. A k tomu potřebujeme i naše milé sousedy, milovaného manžela nebo manželku, děti, které se občas staví na zadní, potřebujeme svého kolegu ze zaměstnání, který nám občas šlápne na kuří oko. To je potom **prostředí růstu**. Zde roste duchovní život, naše sazenička. Zkušenost s živým Bohem právě v tomto prostředí si pak přinášíme do modlitebního společenství ke společnému modlitebnímu budování. Existuje vůbec nějaká jiná podoba zvěstování evangelia než ta, při níž sdílíme s druhými své osobní zkušenosti víry? **Sdílíme** druhému člověku, v jaké podobě jsme osobně zakusili evangelium živého Boha. Vyprávíme, jakým způsobem jsme zaslechli v uplynulém týdnu Boží oslovení. A toto slovo může být - jako je tomu třeba u členů hnutí Fokoláre - určující a směrodatné pro celý následující týden. Skupina se může podle tohoto Pánova slova během týdne orientovat. Při příštím setkání pak každý může zvěstovat, co s tímto konkrétním slovem v dané době

prožil. Může říci, kde mu slovo pomohlo, co mu objasnilo a kde ho usvědčilo.

Když začínáme takto společně žít, každý s sebou přináší něco k nasycení druhých; to je smysl mystického těla. Pak nepřijde každý s prázdnou nákupní taškou, aby ji tu naplnil. Pro vývoj skupiny je to velice užitečné. Chce-li každý jen brát, ale nikdo nic nevkládá, nejde o žádný plodný princip, protože brzy nebude z čeho brát. Každý se pak bude vracet domů s prázdnou taškou a zklamáním.

Konzumní smýšlení je v duchovní oblasti velice, velice nebezpečné. Co Bůh dá, to se mám snažit okamžitě rozdávat dál svým bratrům a sestrám, taková je biblická chudoba. V našich řeholích ji dokonce slavnostně slibujeme. Ovšem jiná otázka už je, jestli ji také skutečně žijeme. Jsme zvyklí často vztahovat chudobu pouze na hmotnou oblast - prostě jako jednotlivci nic nevlastníme. Avšak stejně to platí i o duchovní chudobě. **Měli bychom se duchovně sdílet a předávat dál vše, co jsme přijali darem od Boha.** A protože se tak neděje, také naše duchovní společenství nerostou. Nerostou, protože si držíme Boží dary pro sebe a sedíme na nich jako stará kvočna na pukavcích. Z těch se ovšem nic kloudného nevyklube.

Podobně se však daří i modlitební skupině jako celku. Myslím, že čerpadlové sobectví je často důvodem rychlého vyprázdnění benzínové stanice, neboť se u ní sjíždějí výlučně konzumenti. Už není co čerpat. Zkusme tedy jednou začít přinášet. A uvidíme, jak rychle se dostaví život. A o to právě jde: *prostě přinášet.*

Zvláštním způsobem to platí o základní skupině. V celkovém nástinu církve podle svatého Pavla platí z pohledu mystického těla (obrazu vinného kmene) pouze jeden jediný výrok: „**Člověk je tu pro druhé.**“

Noha nemůže říci ruce: „Nepotřebuji tě.“ Nemohu žít pouze ze své plně natankované nádrže, mohu žít pouze tím, co poskytne druhý; a naopak, on zase žije ze mě. To, co mám, musím i dát.

Pokusme se vzít tento princip církve vážně, je to též princip modlící se skupiny.

Dávat, nikoli brát. Kdo křesťanský dává, nikdy nezchudne. Kdo dává sám sebe, nikdy nezchudne. Pokud všichni dávají, nikdo neodejde domů s prázdnou. Pokud chtějí všichni jen brát, všichni půjdou domů s prázdnou.

Ale mějme na zřeteli i toto: **vyprahlost (poušť) patří také k normálnímu vývoji modlitební skupiny.** Protože tehdy se nescházíme k modlitbě pouze proto, že nás to baví, nýbrž proto, že jde o Krista. Věrně se ho držíme, protože jde jen a jen o něho. Žijeme nezištnou láskou. Snad nám to jde trochu obtížněji se zpěvem i modlitbou. Ale víme o své poušti, a ta nám už vůbec nepřekáží.

U pouhých konzumentů, kteří touží jen po tom, aby se - podobné jako na večírku - něco dělo, se žádného růstu nedočkáme. A právě základní skupinka se vždycky může vzájemně posilovat. Růst se pak může přenést i do širší skupiny.

Dokážeme pak vytrvat i tehdy, pokud nepůjde všechno zrovna podle našeho přání.

Při návštěvách modlitebních skupin vždycky cítím, že v mnoha ohledech chybí **úplná vydanost** Pánu Ježíši. Do skupiny přicházejí stále noví lidé, více či méně se modlí, ale nedopracují se až k úplné vydanosti.

Proto by skupina měla pokládat za svůj úkol, aby vždy čas od času znovu prožila seminář obnovy v Duchu svatém. K tomu se obzvlášť nabízejí liturgické doby (advent nebo postní doba).

Bylo by dobré dodat si odvalu a čas od času se do toho zcela prostým způsobem pustit. Bůh dokáže obrátit úplně všechno v dobrou věc, pokud budeme ochotni pustit se s ním do díla. Potom můžeme lidi, kteří přišli v poslední době do skupiny jako nováčci, uvést hlouběji do obnovy v Duchu. A většinou je to k prospěchu úplně všem. Člověk znovu promýšlí jednotlivé kroky, společně s ostatními se modlí. **Budeme-li mít možnost poslat nováčky do kursu mimo skupinu, je to samozřejmě také dobrá (ba ideální) možnost. Jistě však celé skupině udělá dobře, když si sama uspořádá seminář víry.** Pak vedoucí základní skupinka poroste, protože bude rozdávat to, co sama od Boha přijala.

Ale přesto jsem už častěji zažil i to, že modlitební skupiny, které to myslely opravdu vážně, **po čase úplně odumřely**. Toto patří k velikonočnímu tajemství církve: často je třeba prostě umřít, aby mohl povstat nový život. Umírání bude vždy jistým způsobem nezbytné. Dojde k úbytku členu skupiny, až na pár vytrvalců ji všichni opustí. Ale **právě ve chvíli, kdy už vše vypadá zcela beznadějně, zůstaneme věrní.** Tím je totiž dána nejlepší vyhlídka na Ježíšovo zaslíbení.

Tam, kde pšeničné zrno zemře, přinese až stonásobný užitek!

Pokud zůstaneme častěji při setkání pouze ve dvou, můžeme postupně ztrácet odvalu a být v pokušení to vzdát. Pokukujeme po obrovské modlitební skupině u sousedů a je nám smutno. Ale jsme-li tu dva a náležíme-li Kristu, pak neexistuje žádný problém. Jde tu o tajemství církve.

Stavějte na Ježíšových tajemstvích, nikoli na tom, co vnímáte smysly!

- Nedávno mi představený jedné křesťanské církve řekl, že se už po celých deset let ve dvou modlí za obnovu svého společenství. Ve zmíněné církvi jsou dnes dobří a hlubocí lidé. Modlitba těch dvou vytrvalců se vyplatila. A zatímco se oba po dlouhých deset let věrně modlili za druhé, sami intenzívně rostli.

Dopřejme Bohu čas. Nepředkládejme mu pořád nějaké lhůty. Dávejme pozor na to, abychom **nepřekračovali zákonitosti růstu duchovního života.** Růst přece vždycky **začíná umíráním**, pokud jsme tedy deset let umírali - třeba i ve dvou - můžeme předpokládat, že se v pravý čas dostaví stonásobné ovoce a nás může být brzy na dvě stě. A je celkem lhostejné, jestli nám bude dáno to zažít nebo ne. Hlavní je, že se to opravdu stane.

Takto chápu křesťanské smýšlení. Znamená to: **dýchat Božím dechem**. Znamená to držet se Ježíšových zaslíbení. Pokud to neuděláme, budeme propadat trvalé rezignaci, a sice přesně v tom bodu, v němž přichází ke slovu základní princip církve: smrt a vzkříšení. Budeme rezignovat jako mnozí před námi. Jenže Kristus nerezignoval. On dal všechno, protože věděl, že po smrti přichází nový život.

2. JAK LZE ZÍSKÁVAT LIDI?

Stále musím myslet na Skutky apoštolů. **Pokud spolu lidé žijí a modlí se intenzívním způsobem, Pán jim bude přivádět stále další povolání do společenství** (srov. Sk 2, 43-47). Potom se jich bude dotýkat. Oni si budou říkat: „Už celý týden mi stále přicházejí na mysl. Rád bych si s nimi promluvil.“ A potom mohu začít mluvit i já.

Bůh bere vážně samozřejmě i povahu člověka. Daroval nám rozum. Můžeme přemýšlet, jak by se dalo v nějakém společenství začít úplně nanovo. **Asi bychom měli nejprve oslovit psychicky zralé lidi**, o nichž si myslíme, že bychom s nimi mohli vytvořit základní skupinku. **Nejprve se tedy pokusme vytvořit jádro**. Když se pak tito lidé posílí, budou už schopni vést (a nést) i ty druhé - slabé - členy společenství. **Na počátku je však třeba vyvolit silné pro dobro slabých**. To jistě odpovídá zdravému rozumu, kterým nás Bůh obdařil. Jak jinak bychom chtěli druhým pomoci? Toto je jistě zdravá zásada k prospěchu všech.

3. KTERÝ ČAS JE VHODNÝ PRO MODLITBU?

Domnívám se, že myslíte **čas osobní modlitby**. Myslím, že by to měl být **především dobrý čas**. Jistě není snadné říci, která doba je pro koho dobrá. V žádném případě bych však nedoporučoval, abychom svůj modlitební čas plánovali do nejúnavnější části našeho dne. Někdy samozřejmě nezbude žádná jiná doba, než právě jen tato. Jeden se snáze modlí v poledne, jiný ráno a další zase večer. **Máme-li však na výběr, zvolme tu dobu, v níž se můžeme nejlépe soustředit**. Milost přece vždycky staví na přirozenosti. Vyvolme si tedy dobu, která nám sama napomůže k hlubšímu vztahu s Bohem. Dobrá doba je příhodná doba. Přesto však často prostě nemám na výběr, pak беру jednoduše to, co je k dispozici. **Budeme-li však stále volit jen únavné doby, nepokročíme v modlitbě dále**.

Správný výběr modlitební doby a její správná míra náleží do oblasti rozlišování duchů. Souvisí s tím dále otázka postu a askeze. **Půst a kající praxe** jsou dobrým cvičením, avšak **vždy s mírou a jasným cílem**. Máme být přece také ještě duchovně životaschopní. A může se stát, že nás bude satan pokoušet k tomu, abychom si uložili tvrdý půst a nejedli nic nebo skoro nic. Výsledkem bude, že zeslábneme natolik, až už vůbec nebudeme schopni se soustředit na modlitbu. To už jistě není půst, jaký by se Bohu líbil. Jezme tak, abychom mohli

žít, pracovat a být schopni duchovního života.

Pokud se stále jen oddáváme dlouhému **nočnímu bdění**, raději se běžme pořádně vyspat, a pak se pusťme do pořádné modlitby. To je doporučení ve smyslu zákonů duchovního života, nejde o moje soukromé mínění.

Zachovávejme při všem správnou míru. Kardinální **ctnost** **střídmosti** je nesmírně důležitá - zvláště v počátcích duchovního života.

Pokud mě Bůh bude chtít vést cestou mimořádných forem postní praxe, jako je újma v jídle nebo úplný půst od jídla, pocítím Boží vedení v tom, že to prostě zvládnou. A **jako potvrzení pravosti zjistím, že to ve mně vyvolává pokoj a že mě to vede k hlubší modlitbě**. Pokud mí však má **asketická** cvičení budou při modlitbě překážkou a dokonce mi budou bránit v lásce k bližním, pak tu jistě něco nehraje. Bůh si nikdy neprotiřečí.

4. JAK DALECE JE TŘEBA PŘIPRAVIT SE NA MODLITEBNÍ VEČER?

K této otázce zde nemohu určovat žádná pravidla, ale jistě bude správné, budeme-li se na modlitební večer **společně připravovat**. Církev to přece dělá při liturgii úplně stejně. Mnozí si pro přípravu zvolí liturgický text, který církev zvolila pro daný den. Vyberou si čtení nebo evangelium, tedy Boží slovo stanovené prostřednictvím církve. Nemusí to tak být samozřejmě vždycky. Při přípravě můžeme přemýšlet nad uspořádáním večera. **Při samotném večeru** je však důležité, abychom zvláště v jeho začátku – skutečně **pozorně naslouchali Pánu**. Mám totiž dojem, že vedoucí modlitebních skupin často propadají stresu: pokud okamžitě nepřichází nějaký podnět, jsou v pokušení myslet si, že se musí za každou cenu hlasitě modlit, jenže oni naopak nemusí dělat vůbec nic.

V kurzech, které vedu, pracuji téměř výlučně se začátečníky. Dříve jsem se s nimi také vždycky pilně modlíval, „aby se něco dělo“. Teď však se tam vždycky jen posadím a **držím se zásady: Já nezačnu. A také to lidem řeknu**. Pak se společně modlíme **žalm nebo breviář**. Následuje **přestávka**, po níž se znovu posadím a čekám. „Pane, to je Tvoje společenství a Ty dělej, co chceš.“ Otce pak prosím o Ducha svatého, Pána Ježíše o to, aby každého zahrnul svým světlem a někdo aby vyslovil Bohem dané slovo žalmu, které by nás pak mohlo vést dále modlitbou.

Sotva se kdy stane že by nepřišlo vůbec nic. Vždycky někdo začne. Důvěřujme přece trochu Duchu Svatému! **Věřme tomu, že On chce člověka uchopit a vložit mu do úst své slovo**. Věřme i tomu, že mu dá popud i odvahu je vyslovit. Vždyť slovo žalmu může vyslovit každý. Formulovat vlastní modlitbu už je trochu těžší, tady je **třeba opravdu se dát vést**. Uvedu jeden příklad:

- Při národním setkání Charismatické obnovy ve Würzburgu jsem spolu s jedním mladíkem měl vést jednu skupinku. Domluvili jsme se předem, že

začneme chválou a přejdeme následně k díkům a prosbám. Začali jsme tedy chválit; nejprve trochu pomaleji, ale najednou se chvála silně rozproudila. Dvě osoby řekly něco velice hlubokého ze svého vlastního života k tématu Boží chvály. A všichni jsme cítili: jde to správným směrem a chvála se ještě více prohloubí. Ten druhý vedoucí však se najednou uprostřed veškerého dění vztyčil a prohlásil: „Tak, a nyní přejdeme k přímluvám.“ To sice bylo předem domluveno, ale v daném okamžiku to působilo jako pěst na oko. A vzápětí se rozhostilo ledové ticho. Trvalo pak delší dobu, než se lidé přeorientovali na novou situaci. Ačkoli byl průběh modlitby předem domluven, neměli jsme zasahovat do intenzivního průběhu chvály.

Může se stát, že se celý večer odehraje úplně jinak, než jsme předpokládali. Není to však žádný problém. Klidně se může stát, že úplně celý večer strávíme ve chvále.

Při společné modlitbě pak může chvála po nějaké době doznívat. A i když trvala déle, než jsme původně předpokládali, **můžeme nyní přednést své přímluvy.** Jako královské kněžstvo a Boží lid se zástupně přimlouváme za celý svět. A všechno může v modlitbě organicky souznít a spolupůsobit.

Řekl bych, že bychom měli průběh večera dobře připravit, ale že bychom pak neměli tvrdošijně trvat na jeho přesném sledování. Učme se skutečně naslouchat Duchu a nepropadejme jako vedoucí stresu. Vždy prosme Otce, Pana" Ježíše i Ducha svátého za jednotlivé lidi: „Bože, dej nám nyní skrze jednotlivé lidi své slovo, které potřebujeme. Dej tomu a tomu člověku slovo, které já sám nemohu znát.“ Toto slovo pak může být velkou pomocí pro průběh modlitebního večera nebo liturgie církve. V liturgii církve můžeme vysledovat jasnou stavbu. Mše svatá začíná úkonem kajícího, v Gloria přechází do chvály, následují přímluvy Božího kněžského a královského lidu a vše na konci ústí v communio do díkůvzdání; do díků za všechno, co s námi Bůh vykonal.

Samozřejmě nemusíme tvrdošijně trvat ani na tom, avšak **na druhé straně pak zakusíme, že vůbec není snadné, když všechno pomícháme.** Pokud jeden člověk přednese svou prosbu, jiný vyjádří svůj dík a další hned nato začne chválit, musíme se neustále přeorientovávat. Těžko kdy dosáhneme skutečné jednoty. Proto může být příprava večera velkou pomocí a my pak budeme schopni se v modlitbě sjednotit. **Smysl volné modlitby** nespočívá v tom, že se prostě jen modlíme nahlas vlastními slovy. To můžeme dělat i sami doma, a snad dokonce i snadněji než před mnoha lidmi, kteří nás neustále vyrušují. Smyslem modlitby společenství je přece sjednocení. **Pokud se někdo modlí nahlas, musí všichni zcela stáhnout své vlastní myšlenky a slova a naslouchat modlícímu se tak, jako by on sám právě přednášel mou vlastní nejnítěrnější záležitost. Jinak nemá volná modlitba ve společenství smysl.** K čemu by ještě měla být užitečná?

V kurzech vždy velmi dbáme na toto modlitební sjednocení a zacvičujeme se do

něj.

Musíme naslouchat tomu, kdo se právě modlí. Musíme přijmout jeho úmysl za vlastní. Sami pak přednesme tentýž úmysl vlastními slovy Bohu tak, aby se s dotyčným člověkem modlilo za tutéž věc vždy více bratři a sester.

Tady občas můžeme zažít roztodivné věci. Někdo se například modlí hluboce zasažen těžkým utrpením. A jenjen vysloví „amen,“ vpadne druhý se svým květnatým díky za to, že jeho kočička má kořata. Ale tohle přece není společenství, to není tělo! Co mají tito lidé společného? Zatímco jeden téměř umírá, druhý se těší z kořat... Snad je příklad přehnaný, ale máme podobné lidi i v našich modlitebních skupinách. **Naslouchání nemáme, bohužel, příliš v krvi. A přesto je smyslem všeho právě naslouchání.** Mám přece zaslechnout, co mi chce Bůh prostřednictvím modlitby druhého říci. Může se v neskrývat i slovo proroctví, které mě zasáhne; nedovedu-li však naslouchat, nepocítím nic. A nebudu skrze druhého budován.

Všichni máme ve zvyku modlit se jaksi mimoběžně, jen tak kolem sebe. A výsledek? Mrtvé kosti, které nemohou pomoci ostatním mrtvým kostem získat život.

Žít v jednotě, to je podle mě nejdůležitější věc. Tajemství mystického těla lze žít jedině v modlitbě jednoty.

Máme žít v jednotě a modlit se v jednotě. Nejprve musíme žít tajemství církve, to ostatní nám bude přidáno. Pán potom smí být skutečně Pánem a hlavou. Pak také začne jednat.

Myslím, že právě nejednota je důvodem disharmonie při mnoha modlitebních setkáních. Proto by bylo dobré často přezkoumávat, zda nejsme zablokováni nějakou vnitřní překážkou, která by se stavěla mezi Boha a nás, mezi nás a ty doma, mezi nás a ty, kdo tu jsou dnes s námi.

Uvažte: jednoduše se sejdeme k modlitbě. Teprve potom zjistíme, že máme písek v soukolí a že nic nefunguje. Všichni ve skupině mají tentýž pocit, avšak nikdo se neodváží cokoli říci.

Kdybyste se přímo zeptali, snad by pak několik lidí povstalo a vyznalo svou momentální situaci. A snad by někdo mohl říci: „Uvnitř se užívám vztekem. A sem jsem přišel jen proto, abych vám vyhověl.“

Myslím, že by se měl dotyčný nejprve trochu zamyslet a uvést věci do pořádku. A v celé skupině to pak určitě půjde dál úplně jinak.

Nejprve musíme uvést do pořádku své vztahy, samozřejmě aniž by se to časem stalo rutinní záležitostí. Měli bychom se snažit dojít k jednotě, abychom mohli být jedním tělem. Pak můžeme přejít ve smyslu Gloria ke chvále. Budeme chválit Boha, nyní přítomného v naší jednotě.

- Jedna sestra z Afriky mi vyprávěla, jak následující cestou právě v této

záležitosti získala dobrou zkušenost: Vyprávěla, že při svých setkáních nejprve zpěvem nebo slovní modlitbou **vzývají Ducha** svatého. Modlí se k němu, aby na všechny sestoupil a naplnil je, aby jim dával správná slova modlitby. Následně se **snaží zjistit, co není v pořádku**. Prosí tedy o ducha sebepoznání, který by je očistil a osvobodil ke chvále. **Chválit** lze totiž pouze v jednotě. Pokud se všichni společně klaní Bohu, jsou také úplně zajedno, neboť neexistuje hlubší jednota, než v Pánu. Pak samozřejmě může přijít čas pro **Boží slovo**, sdílení se o toto slovo nebo i nové slovo pro následující týden (to je metoda hnutí Fokoláre, která vůbec není špatná a leckdy bychom ji mohli častěji přijímat do našich modlitebních společenství). Snažíme se žít Božím slovem a žité dále zvěstovat druhým.

Tolik svědectví africké sestry.

Tímto způsobem bychom postupovali ve věrnosti misijnímu poslání církve, znamenalo by to **vzájemné budování a zároveň vzájemnou evangelizaci**. Papež Pavel VI. řekl: „Pokud nejprve nezevangelizujeme navzájem sami sebe, nemůžeme evangelizovat lidi venku.“

Zvěstování naší vlastní zkušenosti s Božím slovem představuje jednu z možných podob evangelizace. Mohu ve skupině vyprávět, co jsem za uplynulý týden s Božím slovem prožil. Mohu to samozřejmě vyjádřit i ve chvále nebo díkůvzdání, v duchovním rozhovoru či svědectví.

Svatý Pavel říká: „**Bůh je Bohem řádu.**“ Řád nám jistě pomůže, zmatek však jistě není cestou k jednotě. Klidně, vytrvejme i delší dobu u jedné záležitosti. **Pokud by se někdo se svou záležitostí nedostal během večera ke slovu, i když se modlil v jednotě s ostatními, bude také s jistotou vyslyšen.** Bude ve své nezištnosti odměněn štědrěji, než kdyby chtěl svou věc prosadit za každou cenu.

Jednotou nazývám. stav, v němž člověk ví, že ho druzí ve svých modlitbách berou vážně.

- Ještě se krátce vracím k možnostem vývoje večera, **modlíme-li se žalm**. Nejprve se docela prostě pomodlíme jeden určitý žalm a potom budeme vyčkávat. Pokud někdo zakusí podnět, ať dané žalmové slovo hlasitě zopakuje. Ostatní ať naslouchají vyřčenému slovu a nadále už nesledují zbylý žalmový text. Každý ať ve svém nitru bez křečovitého hledání naslouchá. Pokud někoho jiného napadne další slovo, které je ve vztahu k předchozímu, měl by je vyslovit a tím vést základní myšlenku dál. Tento postup se osvědčuje samozřejmě pouze ve společenství, které umí naslouchat. A právě **vedoucí společenství jsou ohroženi pokušením všechno udělat a zorganizovat**, takže pak nejsou schopni naslouchat. Pokud se ale naučí naslouchat skutečně všichni, může se stát, že vytrváme u jedné jediné myšlenky po dobu celého večera. Myšlenka se tak může prohloubit a pojednou zjistíme: tohle přece platí pro nás!

Zmíněnou praxi je však třeba cvičit. .Ale právě ona může znamenat život v jednotě.

Sám jsem, bohužel, musel vícekrát tento způsob vedení modlitby opustit, protože jsem cítil, zeji lidé nechtěli. Nechtěli naslouchat, toužili pouze říkat své věci. Ale našel jsem i skupiny, které na modlitbu okamžitě přistoupily. To bylo nesmírně povzbudivé. Byli jsme jí pak vedeni směry, o nichž jsme na počátku vůbec neměli tušení. Ale vždycky nás hluboce zasáhla.

Při tomto vytrvalém naslouchání Božímu slovu musí člověk bez ustání umírat. Kdybychom pak k prvně vyslovenému slovu žalmu dostali „volné“ slovo od Pána, bude třeba odložit je a naslouchat novému. To pro nás znamená *umírat v jednotě.*

5. JAK ZÍSKÁM JAKO VEDOUCÍ VÍCE ODVAHY, SEBEDŮVĚRY A DŮVĚRY V BOHA?

Jak získám odvahu, větší sebejistotu a důvěru v Boha? Jak mohu lépe působit ve službě vedení? Jak mohu podat svědectví živé víry?

Snad to bude možné, pokusíme-li se **přijmout postoj: Pane. tys mi to svěřil a já udělám, co budu moci. Ale je to tvoje záležitost.**

Také zde znovu platí, že je nutné *podnikat kroky víry.*

Nesmíme toužit po získání pocitu, že něco ovládáme, máme v malíčku, že jsme něčeho schopni - naopak: **máme vykročit doprostřed noci nejistoty. Postačí nám kuráž k blamáži.** Tehdy jde o skutečnou vydanost. A odměnou často zakusíme přímo zázračné Boží vedení.

6. JAK PŘIVÉST ÚČASTNÍKY K HLASITÉ MODLITBĚ?

Musíme mít naprosto jasno, že se vyskytnou lidé, kteří jsou zraněni na duši a proto se nedokážou nahlas modlit. Spíše bychom měli účastníky ujišťovat, že se nemusí modlit bezpodmínečně nahlas. Postačí nám jejich přítomnost a naslouchání ostatním i jejich modlitba v srdci v jednotě s ostatními. Tehdy se jich Bůh bude moci dotýkat. **Často je u těchto lidí nezbytné nejprve vnitřní uzdravení,** pak teprve budou schopni hlasité modlitby.

Ze všeho nejdříve, prosím, zdůrazňujeme nově příchozím, že hlasitá modlitba není žádnou podmínkou, že se nikdo *nemusí* modlit nahlas. **Až přijde správný čas, každý to pak jednou jistě udělá, dostane-li k tomu popud od Boha, pak toho jistě bude každý schopen.**

Připusťme velikou svobodu a počítejme se zraněními. Utěšujme lidi a říkejme jim, že **jejich přítomnost a vnitřní modlitba v jednotě s druhými naprosto postačí.**

7. MÁ SE ZAČÍNAT ČETBOU ÚRYVKU Z BIBLE NEBO PÍSNÍ?

Radil bych začínat spíše písní. Můžeme to zkusit tak, jak jsem popsal, nemusíme z toho však dělat železný zvyk.

Pokud vycítíme, že jsou všichni sjednoceni a je už dán i určitý podnět, tehdy snad můžeme přejít rovnou ke chvále. V takovém případě nepotřebujeme ani úkon kajícího - **nic se nemá vynucovat, což jistě sami pocítíme.**

Nechtějme si vytvářet žádné modely. Popsal jsem tu pouze jednu z mnoha možností, v žádném případě to však není nutnost.

8. CO DĚLAT, KDYŽ SE NĚKDO POKAŽDÉ PŘÍLIŠ DLOUHO MODLÍ?

Jistě existují i lidé, kteří nedovedou odhadnout délku své modlitby. Těm je třeba **bez okolků říci, že by se měli mírnit, protože se kvůli nim jiní nedoslanou ke slovu. Ale řekněme jim to s láskou.** to myslí dobře a často si neuvědomují, že jejich příspěvek trvá tak dlouho.

Říci jim to však musíme, jinak bude blokováno mnoho dalších lidí. Ale **nikdy jim to neříkejme hned napoprvé.** Může se stát, že se sami od sebe budou už podruhé více krotit.

9. MAM JIT DO SPOLEČENSTVÍ, I KDYŽ NEJSEM VE FORMĚ?

Nejsme-li někdy ve formě, začněme s pokáním. **Začněme s pokáním tím, že přes všechno půjdeme do společenství.** Právě to může být následně velice plodné. Může to pro nás v dané chvíli sice znamenat nemalou zátěž, ale právě s ní kráčíme ke svobodě. Bůh je přítomen v každém případě, i když ho třeba v dané chvíli nemůžeme naplno přijmout. Ale půjdeme-li do společenství, nepřerušíme svůj vztah k němu a k ostatním lidem. Večer pak může přinést bohaté plody a dokonce můžeme být na místě osvobození. Nebylo by řešením zůstat vzdáleni. **I tady se samozřejmě vyskytnou zvláštní případy, ty však musí vycítit každý sám.**

10. MÁME SE MODLIT V JAZYCÍCH, NENÍ-LI PŘÍTOMEN TEN. KDO MÁ DAR VÝKLADU?

Svatý Pavel nám říká: „Pokud není přítomen ten, kdo by vykládal, nemá smysl, aby se někdo modlil v jazycích.“ Ale **můžeme v jazycích kdykoli zpívat, protože pak je tato modlitba chválou. Chválu není třeba bezpodmínečně vykládat.** Obecné řečeno - **radil bych, aby se zpěv v jazycích stal po čase ve shromáždění samozřejmostí.** Za normálních okolností jej lidé zakoušejí blahodárně - dokonce i ti, kdo předtím nikdy nic podobného neslyšeli.

- Nedávno se ve Stuttgartu při jednom modlitebním shromáždění sešlo na tři sta lidí. Několik dní po tomto setkání přišla večer jedna žena za představenou domu. v němž jsme předtím byli shromážděni, a ptala se jí: „Sestro, v neděli večer jsme

šli okolo vašeho domu. Neměli jste tu nějaké folklórní vystoupení?" A pokračovala: „Zůstali jsme stát pod okny, protože to bylo velice pěkné na poslech. A byli jsme potěšeni, že jste si pozvali cizince..."

Ti lidé shledali to, co slyšeli, jako překrásně harmonické. Zpíváme-li v jazycích - decentně - není to ani pro nově příchozí nepříjemné a tísnivé, naopak, je to pro ně krásné.

Měli bychom skutečně připustit tuto modlitbu - i jako chválu v rámci bohoslužby.

„Toto praví panovník Hospodin: už nebude odloženo žádné mé slovo. Promluvím slovo a ono se splní, je výrok panovníka Hospodina" (Ez 12,28).

V. ZDROJE POSVĚCENÍ BOŽÍHO LIDU: ÚŘAD, SVÁTOSTI A CHARISMATA

1. MILOST POSVĚCUJÍCÍ - CHARISMATICKÁ MILOST

Vydanost je odpovědí na úmluvu, kterou mi Bůh nabízí v **křtu**. To je takzvaná **milost posvěcující**, která mi byla darována ve křtu, milost, která mi propůjčuje svatost. **Je to milost, která vychází od Boha, a která mě v mé vydanosti uschopňuje k odpovědi.**

V **charismatech účinkuje další milost**, jak to říká již svatý Tomáš Akvinský a s ním teologie: je to **charismatická milost**. Je to biřmovací milost, vycházející od Boha a svěřená ke spravování člověku - ke službě druhým.

Je důležité jasně rozlišovat oba proudy:

- **vydanost jako odpověď Bohu na základě posvěcující (křestní) milosti;**
- **charismata, spočívající na tzv. charismatické (biřmovací) milosti. Té milosti, jež vychází od Boha a je mi svěřena ke službě druhým.**

Posvěcující milost již dle názvu slouží k mému posvěcení.

Charismatická milost není dána k mému posvěcení, ale těch druhých. Mně je svěřena ke spravování: „...tak budete dobrými správci milosti Boží v její rozmanitosti" (1 Petr 4,10).

Nám nyní půjde o tuto charismatickou milost.

2. VZÁJEMNÁ SOUHRA ÚŘADU A CHARISMATU

Druhý vatikánský koncil velice jasně vyjadřuje, že existují tři zdroje posvěcení Božího lidu.

V Dekretu o apoštolátu laiků *Apostolicam actuositatem* se praví: „Duch svatý, který posvěcuje Boží lid církevní službou a svátostmi, uděluje věřícím také zvláštní dary pro konání apoštolátu. ‚Přiděluje každému zvlášť, jak chce,‘ aby

„každý sloužil druhým podle míry Božích darů,' aby tak byli ‚dobrymi správci rozmanité Boží milosti' k budování celého těla v lásce" (AA 3).

Výrok 2. vatikánského koncilu zde hovoří naprosto jasně. Jde o zdroje posvěcení Božího lidu, o charismatickou milost, která byla dána k pomoci druhým.

Ve Věřoučné konstituci o církvi najdeme podobnou větu: „Týž Duch svatý kromě toho Boží lid posvěcuje, vede a zkrášluje ctnostmi nejenom prostřednictvím svátostí a služeb, nýbrž nadto své dary ‚přiděluje každému zvlášť, jak chce. Rozdává mezi věřící každého stavu také zvláštní milosti, kterými je činí schopnými a pohotovými přijímat různé práce či úkoly užitečné pro obnovu a další rozvoj církve, a to podle slov: „Ty projevy Ducha jsou však dány každému k tomu, aby mohl být užitečný“ (1 Koř 12,7)" (LG 12).

Tady zřetelně rozeznáváme **zdroje posvěcení Božího lidu**, budování církve až k jejímu naplnění, totiž **úřad (služba), svátost a charisma**. Ve všech je zahrnuto Boží slovo. Dnes prožíváme nejrůznějším způsobem odtržení a čím dál hlubší rozchod úřadu a charismatu, ba dokonce konkurenci a spor mezi nimi. To je naprosto nebiblické a neteologické. Něco tu nehraje. Druhý vatikánský koncil se vyslovuje naprosto jednoznačně: **charisma je podřízeno úřadu, a to vždy**. Dočteme se to ve Věřoučné konstituci o církvi: „Jeden a týž Duch rozděluje k užítku církve své různé dary podle svého bohatství a podle potřeby služeb v církvi. Mezi těmito dary vyniká milosti udělená apoštolům, jejichž pravomoci podřizuje sám Duch i charismatiky" (LG 7).

Téměř totéž nalezneme o něco dále v témže dekretu: **„Posouzení jejich pravosti a řádného používání náleží církevním představeným; jim zvláště přísluší nezhášet oheň Ducha, ale všechno zkoumat a držet se toho, co je dobré" (LG 12).**

Obdobně pak najdeme v Dekretu a apoštolátu laiků: **„Povinností pastýřů je posoudit pravost charismat a správnost jejich uplatnění, ne ovšem aby zhasli Ducha, nýbrž aby všechno zkoumali a podrželi, co je dobré" (AA 3).**

A ještě jednou se totéž dočteme tentokrát v Dekretu o službě a životě knězi *Presbyterorum ordinis*: **„Při zkoumání darů, zdali jsou z Boha, ať citem víry odkrývají rozličné dary laiků, jak malé, tak i významnější, a s radostí ať je uznávají i pečlivě podporují" (PO 9).**

Charisma tedy stojí pod autoritou úřadu a obojí má vzájemně konat důležitou službu. Tam, kde se charisma pěstuje nazdařbůh; tam, kde se někdo na základě svého charismatu provolává papežem, odmítá jakýkoli úřad, a přitom sám vyžaduje absolutní respekt, často dnes zažíváme katastrofy.

Je to obrovské nebezpečí, které se táhne celými církevními dějinami. Na základě zmíněných špatných zkušeností církve také dnes mnozí křesťané nechtějí o charismatech ani slyšet. Vždy je však třeba mít na mysli, proč k oné neblahé zkušenosti došlo. **Charisma se nepodřídilo úřadu a také úřad se zčásti o**

charisma nestaral tak, jak to požaduje 2. vatikánský koncil. Proto nesmíme Boží dary zanedbávat. Bylo by velice nutné a důležité, aby biskupové spolu s kněžími prohlásili, že toto vše vykonají, zakusí a prožijí, aby pak mohli vést a zkoumat, jak praví 2. vatikánský koncil. **Nebot' pokud se úřad nestará, kde je pak možno nalézt orientaci? To neplatí pouze pro biskupa, ale i pro místního faráře** a pro každého nositele nějakého konkrétního úřadu pro určité lidi. Podle koncilu by to měla být jeho povinnost.

Úřad má tedy konat velmi důležitou službu.

- letničních církvích, které neuznávají žádný úřad a kde charismatická obnova začala, víme, že tento vývoj vedl k rozštěpení na stovky malých církví a sborů. Větší z nich se znovu sjednotily a při setkání v Rio de Janeiro, konaném před několika lety, zjistily, že jim chyběl úřad a že tím charismata vlastně trvale vedla k rozdělení. Poté znovusjednocené církve zvolily biskupa a podřídily se jeho úřadu.

Jde o to, abychom dovedli rozpoznat význam autority a úřadu.

- Podobně to začalo i v katolické církvi, když se jednoho dne sešli studenti a profesori jedné americké univerzity ke společné modlitbě. Když se u nich náhle projevil dar modlitby v jazycích a oni o tom posléze hovořili s místním biskupem, zakázal jim modlit se dále tímto způsobem. Nedovedl to pochopit ani zpracovat a byl toho názoru, že se dotyční mohou bez problému modlit dále i bez jazyků. Oni tedy v poslušnosti okamžitě přestali. Netrvalo dlouho a biskup sám dospěl k poznání, že je modlitba v jazycích pravá, a vzkázal jim, že už se jí nadále nemusí zříkat. **Poté se v Americe velice silně rozběhla katolická charismatická obnova. Začala však poslušností.** Je třeba to mít jasně na zřeteli a věřím, že je to jeden ze zcela rozhodujících faktorů.

Proto je důležité, aby se každý, kdo si myslí, že má nějaké charisma, úplně podřídil autoritě, a to i za cenu - a k tomu známe mnoho příkladů z mystiky - že úřad něčemu neporozumí a prostě to zakáže.

Často míváme přílišný strach a myslíme si, že bychom takový krok ze strany autority nepřežili. Hned potom začínáme hovořit o tom, že je třeba poslouchat více Boha než lidi. Jenže Bůh hovoří v tomto životě zcela konkrétně prostřednictvím těch, kdo jsou zde jeho zástupci.

„Kdo slyší vás, slyší mne a kdo odmítá vás, odmítá mne; kdo odmítá mne, odmítá toho, který mě poslal“ (srov. Lk 10, 16). Ježíš zde nečiní rozdíl, jestli se někdo v nějaké praktické záležitosti zmýlil nebo ne.

Stůjme v hluboké poslušnosti vůči autoritě! Hledme na autoritu jako na nesmírný dar, bez něž by nás charismata nespojovala, nýbrž dělila. Úřad je zárukou toho, že jsou charismata darována a mají být používána k budování *je-diného* těla.

Na druhé straně má i charisma nesmírně důležitou úlohu pro úřad. Každý,

kdo v malém či velkém vykonává úřad, ví, jak je těžké nalézat vždy patřičná rozhodnutí a jednat vždy správně. Jak a odkud to máme vědět? A právě zde je úřad ve svém pověření a úkolu podporován charismatem.

Na německé synodě bylo řečeno: **úřad by se neměl obávat nepříjemné spontánnosti Ducha svatého.**

Přinejmenším v německy hovořících oblastech jsme velice poznamenáni strukturami - naše myšlení nevyjímaje. Pokud jsme se tedy jednou na něčem usnesli, pokud jsme něco ustanovili, pak se to také provede. Tady však už nezůstává mnoho prostoru pro Ducha. Už nejsme ochotni a schopni vyjít mu vstříc, nýbrž chceme se podržet našich struktur.

Jenže: „Vítr vane, kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje“ (srov. Jan 3,8).

V tom spočívá pomoc charismatu úřadu.

Sám bych si už vůbec nedovedl představit různé služby ohledně úřadu, kněžství či pastorační práce bez laiků obdařených konkrétními charismaty.

Pokud ve farnosti dovolíme těmto charismatům vzejít, pastorační práce tím nesmírně získá a bude se o ně moci opírat. Vyplatí se poslušnost koncilu, učení církve, vyplatí se dělat to, co je řečeno v Dekretu o službě a životě kněží: „**Je třeba nechat vzejít charismata, podporovat je, pěstovat a potom si též nárokovat jejich službu.**“

Vzájemná služba úřadu a charismatu je tedy velice důležitá. Je důležité, aby charisma připustilo zkoumání a vedení úřadem; stejně je třeba, aby úřad přijímal od charismatu podněty a pomoc pro pastorační práci.

Úřad zaručuje společenství návaznost a stabilitu. Charisma oživuje, jak říká německá synoda: „Živá společenství, v nichž spolupůsobí rozmanité duchovní dary, jsou jedním z nejdůležitějších cílů reformních snah církve.“

3. SOUHRA SVÁTOSTI A CHARISMATU

Také zde opakovaně narážíme na konkurenční smýšlení, jako by měla svátost konkurovat charismatu nebo charisma svátosti. To vede k výrokům typu: „Při biřmování se nestalo vůbec nic, ale když jsem pak prožil obrácení, to bylo, panečku, něco!“

Slyšel jsem ve dvou rodinách, že se rodiče zdráhali připustit své děti k biřmování, neboť to prý neměly zapotřebí - prožily prý už křest Duchem svatým.

To však znamená stavět proti sobě zdroje síly, vycházející z téhož pramene: svátost a charisma. Obojí nutně náleží k budování *celého* Kristova těla. **Vůbec tu nejde o konkurenci, nýbrž o vzájemné doplňování.**

Svátost je absolutním Božím zaslíbením spásy. V biřmování je mi skutečně

zaručena pečeť Ducha svatého, je mi zaslíben sám Duch svatý - absolutně. Pokud ho nepřijmu a dobře se nepřipravím, bráním mu v jeho působení a nemám se pak ani divit, že se nic neděje.

Svátost pokání je absolutním zaslíbením Boží spásy, je mi v ní zaručena Ježíšova odpouštějící a milosrdná láska. Dostávám absolutní příslib: „Tvoje hříchy se ti odpouštějí," a ne: „Ať ti je Pán milostivě ráčí odpustit."

Toto je svátost: absolutní Boží příslib spásy. Je to nádherná věc.

Charisma je svobodný dar, který Pán uděluje, komu chce. Bude zajímavé si poslechnout, jak bychom se vůči tomuto svobodnému daru charismatu měli zachovat. 2. vatikánský koncil k tomuto bodu říká několik důležitých slov. Ve Věřoučné konstituci o církvi stojí:

„Tato charismata se mají přijímat vděčně a radostně - ať už jsou oslnivá či jen prostá a běžná - neboť jsou potřebám církve zvlášť přiměřená a užitečná" (LG 12).

Svátosti jsou všeobecným znamením spásy, jež platí pro celý svět a jsou též pro celý svět nezbytné. Avšak potřeby církve se na různých místech světa liší. V Africe vypadají jinak než u nás. A jistě jsou i ve vašem společenství jiné než u vašich sousedů.

Charismata jsou dána, protože jsou zvlášť přizpůsobena k užitku a potřebám církve, jak praví koncil. Musí být přijímána s vděčností a potěšením. Zde můžeme znovu zkoumat svou poslušnost církvi. Jaký postoj zaujímám? Beru toto slovo skutečně vážně?

Podobně se píše i v Dekretu o apoštolátu laiků (AA 3):

„Z přijetí těchto charismat, a to i prostších, vzniká pro každého vařícího právo i povinnost uplatňovat je v církvi i ve světě k dobru lidí i k budování církve."

Je důležité, abychom do sebe vstřebali tato jasná slova učení církve. A snad pak pochopíme i celou řadu dalších věcí.

Pokud charismata nepřipustíme, protože mohou být nepříjemná, potom nebude prostě možné ani velké množství spásy, kterou si Bůh na určitém místě přeje uskutečnit.

Tady je třeba vidět vzájemné doplňování se svátostí a charismatu.

Předpokladem ochoty k přijetí charismat je znovu úplná vydanost - bezpodmínečná a absolutní. Musíme být ochotni vydat všechny své dary Bohu k dispozici. Neboť charisma obvykle předpokládá jistou přirozenou schopnost - i když i zde mohou platit výjimky.

V úplném odevzdání vracíme Bohu jednu naši určitou přirozenou schopnost: například schopnost promlouvat nebo rozlišovat, kterou nedostávají všichni stejnou měrou. Pokud ji pak ve vydanosti předám zpět Bohu, on se jí

může skrze svého Ducha chopit, může ji prostoupit, takže se například z mé schopnosti úsudku může stát charisma rozlišování. Bůh může uchopit mou schopnost promlouvat, může ji prodchnout svým Duchem svatým a učinit ji charismatem prorockého slova.

Bůh může uchopit mou fantazii, představivost, a dát mi na jejím místě dar prorockého obrazu nebo dar poznání.

Vždy tedy buduje na přirozeném předpokladu. Bylo by velice důležité podřídit všechny tyto služby Bohu, aby je všechny mohl proniknout: např. službu zpěvu v kostelním sboru nebo lektorskou službu, aby čtený text skutečně byl Božím slovem, které zasahuje srdce lidí. To vše mohou být předpoklady pro charismata, předpoklady pro to, že Bůh bude smět a bude moci působit. **Mám tedy ve své vydanosti odevzdat Bohu zpět všechny mé přirozené schopnosti, které mi byly dány, aby je pak mohl prostoupit Boží Duch a já abych už dále nejednal přirozeně.** Pak bude mé jednání předcházet Boží působení, lidé budou slovem zasaženi v srdci; to je něco, co obyčejné lidské slovo nemůže způsobit. Celý lidský život se pak může proměnit působením Boží síly přítomné ve slově člověka. To je charisma.

V dekretu o apoštolátu laiků (AA 30) se píše:

„Vždyť s rostoucím věkem se rozvíjí i mysl, a tak může každý správněji odhalit hřivny, kterými Bůh obohatil jeho duši, a účinněji uplatňovat dary, které mu udělil Duch svatý pro dobro jeho bratří.“

S postupujícím dozráváním člověka vycházejí zřetelněji najevo vlohy, které mám pěstovat a ve vydanosti znovu vracet Bohu, aby je mohl prodchnout jeho Duch a mohl je proměnit v charismata. Tento vývoj se uskutečňuje v neustálém růstu. Čím více se charismata užívá, tím jsou intenzivnější.

Charismata tedy nejsou ničím mimořádným, jsou normální skutečností, normálním zdrojem spásy.

To je věc, která odpovídá Písmu i učení církve. Zmíněné učení nepochází konečně z takzvané „charismatické obnovy“, nýbrž z doby, kdy jmenovaný jev nebyl ještě vůbec znám. Tato konkrétní zkušenost přišla teprve s 2. vatikánským koncilem.

Je velkolepé poznávat, že Boží Duch působí skrze úřad stejně jako v hnutích duchovní obnovy. Duch je pořád jeden a týž. A je-li jeden a týž, pak i zkušenost musí souhlasit s učením.

Cítíme, jak mocně byl Boží Duch přítomen a jak mocně působil na 2. vatikánském koncilu!

4. ČTYŘI ZÁSADY VZÁJEMNÉ ODKÁZANOSTI DARŮ

1. **Každý má dary, jsou dány každému věřícímu** a každému je poskytnuto

zjevení Ducha k užitku druhým (srov. 1 Koř 12). Každému jsou dány dary, ale nikdo nemá všechny. Nikdo není Kristus, kterému jedinému je dáno vše. On sám je Hlava, on jediný je všechno ve všem. Proto je také každý odkázán na druhé a navzájem bychom se měli doplňovat a zkoumat.

2. **Jsou různé dary pro různé úkoly.** Existuje duchovní zásada, že z darů zároveň vyvstává úkol – nikoli obrácené. **Toho může být zneužito, pokud chce někdo tvrdit, že má ten či onen dar, protože by chtěl něco určitého vykonat.** To je třeba samozřejmě zkoumat. Ale bylo by velice důležité poznat z darů, které Bůh dává, co on zamýšlí. Nejde o to, abychom zalátali díru někým, kdo je momentálně po ruce, bez ohledu na to, jestli chce nebo ne, jestli může nebo ne -a to vše v naději, že s úkolem obdrží i potřebný dar. Duchovní princip je opačný: s darem přichází pověření k určitému úkolu. Jsem přesvědčen, že právě kvůli tomu **mnoho lidí pracuje na špatném místě** a tito lidé pak často rezignují, protože už zkrátka nemohou dál. Musíme začít znovu používat tuto duchovní zásadu daru a úkolu. **A cítíme tu také, jak velice toužíme všecko dělat sami a organizovat, aniž bychom se ptali, co na to Bůh.** Máme své představy a chceme si prostě provést své organizační plány. V přechodových situacích to někdy ani není možné. Ale ze zásady bychom se měli nejprve ptát na dar, tzn. na Boží vůli, neboť Pán musí vědět, co je nyní právě důležité a potřebné. A naopak to znamená, že dar, který jsem dostal, nebudu ukryvat, nýbrž jej skutečně v pokoře nabídnu k dispozici tam, kde právě jsem.
3. **Rozličnost darů je tu k vzájemnému doplňování,** tak jako různé tělesné orgány, jak píše Pavel v listu Korint'ánům (1 Koř 12): „Ruka nemůže říci noze, nepotřebuji tě!“ Navzájem se potřebujeme. Každý orgán je pro tělo důležitý. Proto je důležité i každé charisma, byť to nejskromnější. **KAŽDÉ** charisma je důležité. **U charismat neexistuje žebříček hodnot.** Máme-li například velice silný dar proroctví - v novozákonním smyslu - ale chyběl by nám dar milosrdenství (1 Koř 13; Řím 12), budeme společenstvím s darem proroctví, ale budeme společenství mrazivě chladné. Samo proroctví tu nepostačí. Potřebujeme každý dar. A každý dar, který bude použit, je důležitý, ať už vypadá jakkoli nenápadně.
4. **Čím lepší je vzájemné spojení, případně komunikace členů společenství mezi sebou, tím lépe se budou rozvíjet dary milosti, charismata.** Opět tu jde o princip Kristova těla. Jen si vzpomeňte na Ezechiellovo vidění pláně suchých kostí (Ez 37). Čím více žijeme závazné společenství, tím mocněji budou působit charismata. **Je nutné a rozhodující, abychom se ve farních společenstvích i modlitebních skupinách stávali závaznými společenstvími** - i kdyby mělo jít nejprve o dva nebo tři lidi. **Závaznost znamená vždy také život v jednotě:** abych i v týdnu myslel na druhé, aby mi druzí byli důležitější než já sám sobě.

Závaznost se může projevit i ve vnějších podobách setkání nebo společného života - existují tu různé formy a možnosti. Také modlitební skupiny budou ožívat a žít pouze tehdy, bude-li v nich přítomna životaschopná buňka zavázaných osob - opět může jít pouze o dva nebo tři. **Je potřeba lidí, kteří žijí v úplné vydanosti Kristu. Neboť nenajde-li se nikdo, kdo by byl ochoten zemřít, pak nebude moci vzkřít ani žádný nový život.**